

MAGYAR HÍRLAP

T. „Otthon“ Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Director și redactor responsabil:
dr. Paál Arpád

Proprietar: TIPOGR. SPT. LADISLAU S. A.
Nrul de inregistrare in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul Bihor, secția III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Primcolaborator: **dr. Gyárfás Elemér**

Mária királyné végrendelete

Megható búcsúszavak az uralkodó család tagjaihoz és Románia népéhez. Az udvarnagyi hivatal közzétette a nagyérdekességű okmányokat

Bucuresti. Saját tud. Közzétették Mária királyné végrendeletét, amely ezzel a két szóval kezdődik: „Testamentul Meu.“

Azután a következőket írja Mária királyné: *Nem tudván, mennyi idő van még számomra, e végrendelettel meghatározom végakaratomat. Megáldom az országot, gyermekeimet és unokáimat. Kérem gyermekeimet, ne felejtsek el sohasem, hogy az Istenben való hit boldogsághoz vezető kalauz és telki vigasztalás. Kérem őket, tartsanak össze, támogassák az országot és támogassák egymást és egyenlenség nélkül engedelmeskedjenek utolsó akaratomnak.*

Az én anyai szeretetem ugyanaz mindnyáruk számára és ha a rendelkezésemre álló vagyontól egyikük javára rendelkezem, ez azért van, mert inkább nélkülözi az élel szükségleteit.

Balcic-i tulajdonaimat, kastéllyal és a Stella Maris templommal együtt, amit a saját anyagi eszközeimmel, saját művészeti felfogásom és szépérzékeim szerint építtettem, egyszerűen mindent, ami Balcicban van, kivétel nélkül fiamnak, *Carolnak*, Románia királyának hagyom, azzal a megterheléssel, hogy fizesse ki másik négy örökösömnek a nekik járó részt.

Ferdinánd király végrendelete értelmében a cotroceni-palotában és a Pelisor-kastélyban levő ingóságok az én tulajdonomat képezik. Ugyanez a végrendelet értelmében 1939-ig enyém a sinajai, predealai birtok használatja. Ezek a jogok vagyonomhoz tartoznak és részét kell, hogy képezzék a felosztásnak. Kérem fiamat, *Károlyt*, hogy a használatból származó összegből a következő összegeket fizesse ki: Principele Mircea Egyesületnek 500.000 lei, Eliza Karl 60.000 lei, Anna Thiele 40.000 lei, Elena Kopkov 60.000 lei, Virgil Janza 40.000 lei, egy 300.000 leies összeg pedig felosztandó házam személyzete között.

Nővéremnek, *Victoria* Melitának, Oroszországot nagyhercegnőjének 120.000 frank évjáradékot hagyok.

Köszönöm *Zwiedinek* ezredesnek hűséges szolgálatait, amelyekkel oly önzetlenül vezette házam ügykezelését és leányának, *Mária Zwiedineknek* 200.000 leit hagyok.

Még egyszer megáldom fiamat, *Károlyt* és kérem a Mindenhatót, hogy dolgozhasson és mindent megteheszen drága hazámnak, Romániának a nyugalmaért és fejlődéséért.

Ugy határozok, hogy *Elisabeta* leányom, Görögország királynéja örökösül kapja copaceni-kastélyomat és egész ottani birtokomat, minden fenntartás nélkül, teljesen őrá bízva, hogy belátása szerint használja. Kérem a Mindenhatót, segítse őt teljes boldogsághoz.

Azt akarom, hogy *Máriának*, Jugoszlávia királynőjének s fiamnak, *Miklós*nak, Románia

hercegnének járó részt ezek pénzben kapják meg.

Leányomnak, *Ileanának*, Ausztria főhercegnőjének és Románia hercegnőjének az őt illető részen kívül örökbe hagyom a branicai kastélyt, mindennel együtt, ami benne található, minden földbirtokkal és építménnyel, ami az én tulajdonomat képezi Branban. Mindent minden kikötés nélkül hagyom neki s azzal az egyedüli megterheléssel, hogy az I. M. C. A. keresztény ifjúsági egyesületnek egyesület védnöke a román királyi család egy tagja lesz. A Bran községbeli nagy házamat pedig azzal a rendeltetéssel hagyom neki, hogy abban az említett egyesület nyári üdülőtelepét rendezzen be ott.

Az a kívánságom, hogy *Ileana* ezeket a javakat teljes boldogsággal élvezze és megtartsa, amíg ez számára lehetséges.

Azzal a meggyőződéssel halok meg, hogy nem akad senki Romániában, aki megakadályozza őt abban, hogy az országba jöjjön, amelyben született, amelyhez mélységes szeretet fűzi és amelyért teljes szívéből dolgozott.

Szeretett unokámnak, *Mihai* alba-iuliainak nagyvadjának hagyom a nagy gyémántot, amit *Ferdinánd* király ajándékozott nekem. Ékszerem dolgában egyébként még életemben intézkedtem. Kérem *Károly* és *Miklós* fiaimat, ne éljenek semmiféle kifogással az ékszerek, illetve értékük tárgyában, mert azok nem képezik már az én vagyonomat, leányaim tudják, melyik kié.

Szerettem volna sokat hagyni hazámnak a határtalan szeretet kifejezéséül amellyel iránta viseltem. Porró kívánságom lett volna, hogy kis templomot építsék az onesti volt arcvonalon és nevemről elnevezett otthont létesítsék a iasi-i egyetemi hallgatók számára, azoknak a nehéz napoknak emlékére, amelyeket a világháború idejében ott töltöttem. Mélyen elszomorít, hogy szerény vagyonom, amit szeretett férjem, *Ferdinánd* király nagylelkűségének köszönhetek s amelyet csökkentettek az utolsó idők nehézségei, nem engedi meg nekem mindazokat a jótéteményeket, amelyeket cselekedni óhajtottam volna.

Megbocsájtok azoknak, akik szenvedéseket okoztak nekem s megkövetem azokat, akikkel szemben akartam ellenére hibáztam volna, mert én nem vártam senkinek se rosszat.

Visszavonok minden korábbi végrendeletet.

Mellékelek e végrendelethez két levelet, amelyeket gyermekeim mingyárt halálom után, temetése előtt nyissanak fel. E végrendelet Balcicban készült s azt sajátkezűleg írtam alá 1933 június 29-én, csütörtökön.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Runciman lord békeszerző küldetése

Az államalakulások történetének bizonyára egyik legérdekesebb fordulata az, amikor most az ugynevezett csehszlovákiai kérdésben előállott. A csehszlovák kormány bölcs hozzájárulása lehetővé tette, hogy az angol kormány egy szakértő tanácsadót küldhessen Prágába. Nem volt semmi hangosság, semmi megelőző kihirsztelés, hogy a két kormány között milyen ötlet vetődött fel erre a kiküldetésre nézve. De a csehszlovák kormány előtt ott állott a tény, hogy nemzetiiségeivel feszültségbe került, s ennek a feszültségnek nemzetközi vonatkozásai is kiéleződtek. Az angol kormány előtt viszont ott állott az a tény, hogy a nemzetközi vonatkozásokban is érdekelt, mert a csehszlovákiai népkisebbségekről alkotott szerződésnek Anglia is egyik aláírója és kezességvállalója.

Amellett Anglia az, aki az európai hatalmi szembenállások között valami olyan tárgyilagos helyzetbe került, hogy mindkét fél nemcsak figyelemmel, hanem bizalommal van iránta. Tehát amikor a csehszlovákiai kérdés már-már háborús összekülönbözést okozott volna a szembenálló európai hatalmi irányok között, egész nagyságában előtérbe lépett Angliának ez a mindkét félre ható tekintélye. Van egy régi erkölcsi szabály, mely azt mondja, hogy a kiváltságos állapot kötelességet is jelent. (Noblesse oblige = A nemesség kötelez.) Ehhez hasonló az a tekintélybe emelkedés, ami Angliának a legújabb időkben osztályrészt jutott. Ez is kötelezőként hat, hogy Anglia ne csak élvezze ezt a megtiszteltetést, de használja is azt a szembenállások elbékítésére.

Ilyen iratlan erkölcsi törvény hatása is volt abban, sőt elsősorban ez hatott, mikor a cseh és az angol kormányok között megállapodás jöhetett létre, hogy angol szakértő tanácsadó megy a prágai kormány mellé a csehszlovákiai nemzetiségi kérdést elintézésére. Amint mondtuk, semmi hangosság és megelőző híresztelés nem volt ez ötlet fölvetődésekor, hanem pár nappal ezelőtt a világ már a kész tényeket vehette tudomásul. Chamberlain angol miniszterelnök az angol alsóház nyilvánossága előtt jelentette be, hogy a prágai kormány kérésére az angol kormány jónak látta a külső segítségnyújtást Csehszlovákiának egy olyan belső kérdésben, mely csak látszólag belső kérdés, mert valósággal a kérdés minden vonatkozása nemzetközi érdekű. Tehát e sulyos vonatkozások miatt is Csehszlovákiát nem lehet ebben a kérdésben magára hagyni.

Ha az angol tanácsadó küldetésének eszméje előzetes hirharangozásba került volna, semmiesetre se válik ez az angol segítségnyújtás ilyen könnyen és ilyen természetes egyszerűséggel befejezett ténnyé. Megindult volna a sok nemzetközi jogászok, mely az állami felségjogok szempontjából vitát kezd és aggodalmas szempontokat gyűjt halomra. Régi és új elméletek csaptak volna össze afölött, vajjon lehetséges-e az állami önállóságok régi tanai értelmében a belügyi kérdésekben külső segítségnyújtás, nem áll-e elő az államfőiség fogalmában és érinthetlenségében sérelem? Azonban a két megegyező kormány halk eljárása folytán megkiméldött a világ ettől a meddő vitától. És ma már egész világ ter-

Cserely Jolán:

Ha tudnád....

Mindaz, amit a hittudomány az Oltárszentiség szerepéről a lelki életben, annak nevelő és igazító értékéről tanít, mind megvan ebben a könyvben: de nem elvont tételekben, hanem, mint a nő életében fölmerülő küzdelmek és kérdések végső megoldása. Ugy, hogy a könyv végeredményben az Eucharisztikus életértékeknek kitűnő bemutatója és az Oltárszentiség nevelő erejének újszerű apológiája.

Ara csinos kartonkötésben 90 lel és portó.

mészetesnek veszi, hogy angol tanácsadó megy a csehszlovákiai nemzetiségi kérdés elintézéséhez segítségnyújtásra. A nemzetközi jogelvek merevségén nagyot oldottak ezek az egyszerű és tétovázás nélküli lépéssel.

Ekként tehát az angol tanácsadónak, lord Runciman volt miniszternek már ez a kiküldetése is többet jelent, mint amit a régi divatu diplomáciai kiküldetések jelenthetnek. Már a kezdet is valami magasabbra lendülés az eddigi formákból, s megszabadulás az eddigi nemzetközi előítéletek nyűgéből. Már a lord Runciman első megjelenése is egyértelmű az államhatalmi felfogás eddigi zárttságának a megszűnésével, s az abból való egészséges és élétezős kiemelkedéssel. Nem az avult nemzetközi jogi elvek, hanem az élethez való alkalmazkodások adják meg az államok fejlődőképességét, s az államoknak ez a fejlődőképessége az igazi államfőnség. Ez az elv csendül ki lord Runcimannak Csehszlovákiában való megjelenéséből. Igen jelentős új tan ez a régi nemzetközi jog nagy szertartásosságához és modorosságához képest. A természetesség uralomhoz jutása és diplomáciai gyakorlata ez, mely az államok közötti békeviszonyt bizonyára jobban fogja szolgálni, mint az eddigi mesterkelt megkötöttségek.

Es lord Runciman diplomáciai látszatok szerint csak egyszerű magánemberként fog Csehszlovákiában tanácsadó lenni, de valóságos mégis Anglia tekintélyét, jóakarátát, várakozását és sürgetését viszi oda a helyzet jóirányu kialakítására. Az angol birodalom ilyen odaforulása mögött bizony fölvonul az egész világ érdeklődése, aminek szemléltető kifejezése, hogy a külföldi újságok tudósítói most

százzszámra odagyűlnek Prágába. Mind-mind a Runciman lord lépéseit, szavait, tárgyalásait fogja ez a nagy csoport figyelemmel kísérni. Azokat fogja a világ minden tája felé széthírdetni, s számítgatásokkal és találgatásokkal megtoldani. Ilyen nagyjelentőségű lesz lord Runciman, a „magánember”.

Ami pedig a kérdést magát illeti, ott a prágai kormány nemzetiségi szabályzat-terve áll szemben a nemzetiségek önkormányzati követelésével. A prágai kormány a nyelvhasználati jogok tekintetében, s az egyes nemzetiségeknek az államigazgatás terén és a munkajog körében hajlandó arányszámuknak megfelelő érvényesülést biztosítani. Azonkívül bizonyos önkormányzatokat is adna, de csak a saját közművelődési ügyeikre szorítkozóan. Ezzel szemben a nemzetiségek a maguk népcsoportjainak közjogi elismerését, nemzetalkotó kollektivitásuk szabadságát, s ehhez képest az általuk lakott terület önálló és önrendelkező igazgatását kívánják megszerezni. Különösen a szudéta-németek kívánják a maguklakta területre olyan közjogi, közgazdasági és közművelődési önállóságot, mely csak a külügyi, hadügyi és pénzügyi országos kérdésekben akarja az állami közösséget.

A kormány igen tágkörű népkisebbségi jogrendszert kínál. A nemzetiségek, különösen a szudéta-németek a „társnemzet” helyzetébe akarnak jutni. Ez a két fél szembenálló elvéteinek összefoglaló kifejezése. Gyakorlati megnyilvánulásban a kormány kínálata és a nemzetiségek kívánalma között nem volna nagy eltérés, legalább is a végrehajtás kezdetéig. Mindkét álláspont szerint szabad nyelvhasználat áll elő, s arányos elhelyezkedés az államban. Elvileg azonban nagy az ellentét a két álláspont között, s ennek gyakorlatilag is meg-

Zsigray Julianna:

Erzsébet királyné

Ennek a könyvnek minden oldala zengő úrra és forró drámaiság. Pillanatig sem szűnik meg benne a feszültség, az érdekesség. Nincs egyetlen üres pillanata, egyetlen megindulás nélküli sora. Zsigray Julianna szelzmográfhoz hasonlóan érzékeny írói észlona, hősnőjében teljesen felolvadó, megértő nőiesége, kultúrálja és forró élő nyelve a páratlanul gazdag témából elbűvölő művet alkotott.

Ara díszkötésben 288 lel és portó.

van az a kihatása, hogy a jövő fejlődés felőli rendelkezés a két álláspont szerint mást-mást illet. A kormány kínálata szerint az állam többségi népe marad a rendelkező a többi nemzetiségek fölött is; a nemzetiségek kívánalma szerint maguk volnának a jövőjük sorsa felőli is a rendelkezők.

Tehát tulajdonképpen a jelen és jövő közötti különbség az, ami ellentétként jelentkezik a két álláspont között. Hogy ez az ellentét egyenlíthető legyen, ahhoz a jövő felőli felfogás egyeztetése lesz szükséges. A jövő közös látása pedig attól függ, hogy közös és kölcsönös bizalom legyen az egymásra utalt népek között, s hogy egymástól veszélyeztetve és fenyegetve ne lássák a maguk sorsát. Ha Runciman lordnak sikerül ezt a bizalmat fölkeltenie, akkor sikerülni fog a küldetése. De akkor bizalom támad Európa többi népei között is egymás iránt, s meglesz a tartós béke lelki és erkölcsi alapja.

Akkor csakugyan Runciman lord lehet Nobel békédíjának az egyetlen komoly jelöltje.

Oroszok határsértése Esztországban

Tallinból jelentik: A Narva melletti Hungerburg fürdőhely közelében az eszt határőrség arra lett figyelmes, hogy a folyón felfegyverzett szovjetoros vizijárművek hatoltak eszt területre és a fürdőhely felé közeledtek. Az eszt

határőrök azonnal sortűzet adtak le az oroszokra, akik 40 lövés után visszafordultak szovjet területre. Az eszt kormány a határsértés miatt erőlyes jegyzéket intézett a moszkvai kormányhoz.

Lackó

Írta:
ilosvay Ferenc

Tulajdonképpen úgy kezdődött a dolog, hogy majdnem felborítottam egy gyerekkocsit. Szokásomhoz híven nem néztem sehová, csak mentem az utcán elgondolkozva. A fűt sarkán megütötte a szemem egy újságcikk, megvettem és zsebettem a lapot. Ezalatt nekimentem egy gyerekkoocsinak. A mama részéről halk sikoly, én meg rémülten szabadkoztam, hogy bocsásson meg figyelmeletlenségemért de igazán nem akartam...

Az asszony szöke volt, napbarnított és úgy első látásra meglepően fiatal. A gyerek szintén szöke, csokoládészinű.

Mialatt mi ketten, felnőttek rémülten álltunk egymással szemben, ő már vígan a zsemben kotorászott és minden erejét arra összpontosította, hogy az újságot kibájlja belőle. Hallatlanul mulatságos lehetett ez a művelet, mert kedélyesen motyogva munkálkodott.

Az asszonyka beszélt, de én már a gyereket néztem.

— Igazán! Most majdnem felborította Lackót... Szegény kis fiam, látod milyen csúf ez a bácsi! Nagyon megijedtél drágám? Nem kell félni, itt van melletted anyu. Nincs semmi baj!

Lackó azonban egy pillanatig sem mutatta, hogy olyan fontos lenne számára anyu vigasztalása mert ezalatt már sikerült kihalászni az újságot és most nagy gonddal téptesde a lehető legapróbb darabokra.

Barna, izmos kis kezei pillanatokon belül szeletekre hasították a vezércikket, egy kézmozdulat és vége volt a japán-kínai konfliktusnak és mire anyu feleszmélt, már a hirrovatnál tartott, ami úgy látszott, már nem igen érdekelte, mert egyszerűen ketté szakította és meg-

elégedett dűnyögéssel hajította a földre.

— Lackó, mit csinálsz? Nem szabad! — kiáltott rá, de már késő volt. A gyerek érdeklődését a keztüöm kezdte lekötöni.

Most „anyu” kezdett szabadkozni, de megnyugtattam, hogy igazán nem történt semmi. Sőt nagyon hálás vagyok, legalább nem kell elolvasnom az újságot és nem idegesít a sok esemény; az ember ugyis ideges ezekben a meleg napokban.

Az asszonyka erre már megértően helyeselt és hogy végkép elsimítsa a konfliktust, kedvesen és bocsánatkérően mosolygott rám.

Aztán meghajította a fejét, én is köszöntem és Lackó vígan gurult tovább a ragyogó, napfényes utcán.

Én ottmaradtam, de valahogy nem indultam tovább. Hirtelen mintha üressé és értelmetlenné lett volna minden körülöttem. Az emberek fáradtan, közönyösen rohantak el mellettem, a nap kellemetlenül meleg égitest lett az utca izzó, lapos kőtömege.

— Miért? Töprengtem, — miért állok most így?... Mintha valamit elvettek volna tőlem...

Apró szellő kerekedett. Egy pillanatra belém-ütököt, aztán kikerült és táncoltatni kezdte az újságdarabkákat.

Hát persze! — villant fel bennem. — A gyerekek! Lackó! Ez az apró, barnára sült, gömbölyű kis jószág, aki két percig a zsemben kotorászott, az oka mindennek! Eltűnt az emberfogatagban, nekem pedig egyszerre rettenetesen hiányozni kezdett.

Tovább mentem az utcán, egyedül. Eszembe jutott a utca. A hypermodern ajtajával, a nagy könyvvállvány tele könyvvel a kopott, még apától örökölt íróasztalom, a telefon, két öreg bőrfotel, a családi képek, a teli hamutartók és kilátás a szemközti házfalra. Orromban éreztem a megülepített cigarett-

fűstöt és hallottam a butorok unatkozó recsegését, amit csak én zavarok meg, ha esténként hazamegyek. Sehöl egy szín, egy virág, egy vidámabb szembeötölőbb tárgy. A fürdőszobám csapja csöpög és két hete nincs lelkieróm, hogy felvarrassam a kék ingemre a középső gombot.

Hirtelen dűhroham fogott el. Most mit csináljak este otthon, egyedül? Haszontalan kis kölyök...

Már valahol a folyó partján jártam. Leültem a lépcsőre, közel a vízhez. Lackó!

Anyu, apu. Szép virág az asztalon, színes, himzett terítő.

Gyerekkocsi, szöke asszonyka barnára sült, jó baby-szappanszag és ha minden jól megy, kilátás a közeli hegyre.

Lackó kis fiam! Összetéped az újságot. Egy kézmozdulat és nincs japán-kínai háború, motyogsz valamit és vége az ordító betűeknek, melyek Kovácsnéról szólnak, aki leugrott az ötödik emeletről, fordul a kedved és az összefüggő, komor, mindennapi hírekből játékosan ugráló papírszeletekké lesznek.

Kis barna kezűd egy mozdulatával világrengető problémákat intézel el.

Vajjon ülsz-e valaha te is a folyóparton, szomorúan cigarettázva, leromlott, agyontépett városi idegekkel vagy mire megnősz, minden, minden másképp lesz?

Vajjon a népszövetség akkor is nyári szabadságra megy és vége lesz a képviselőházi idénynek?

Ki tudná megmondani, mi lesz akkor?

Anyu, apu, Lackó.

Kis fiam.

Mikor? Vajjon mikor?

A cigarettám csonkját beledobtam a vízbe. Bögve húzott el előttem egy motoros hajó. Fáradt voltam és éhes. Megindultam hazafelé.

Az angol király és az angol parlament nagyvakációja

A kormány utolsó minisztertanácsi ülése a szünet előtt. Az angol-plasz egyezmény életbeléptetése esetleg parlament nélkül fog történni

Londonból jelentik: VI. György angol király elutazott a fővárosból nyári szabadságra. A király nyári pihenőjét a Balmoral-kastélyban, Skóciában fogja tölteni.

Londonból jelentik: Az angol kormány esztőtörtökön tartotta meg utolsó ülését a parlament szünetre menetele előtt. Novemberben lesz a parlament újabb összejövetele, ha addig valamely fontosabb esemény szükségessé nem teszi a parlament rendkívüli ülésszaka összehívását. Az angol-olasz egyezmény életbeléptetése csak esetlegesen szolgálhat okul az összehívásra, mert amennyiben az életbeléptetés előfeltételei teljesülnek, nincs szükség még a parlament külön határozatára. Ugyanis az egyezményt már a parlament megszavazta.

Corbin francia nagykövét hosszabb megbeszélést folytatott Halifax lord külügyminiszterrel és Plymouth külügyi államtitkárral.

A NÉMET SAJTÓIRODA CÁFOLJA, AZ ANGOL LAPOK FENNTARTJÁK WIEDEMANN KAPITÁNY LÁTOGATÁSA HIRÉT

Berlinből jelentik: A német hivatalos sajtóiroda illetékes felhatalmazásra hivatkozva közli, hogy nem felel meg a valóságnak, mint ha német részről Angliába látogatást terveznének. A közlemény a Wiedeman kapitány újabb angol látogatásáról szóló hírekre vonatkozik.

Londonból jelentik: A német látogatás híret cáfoló berlini közleményről a Reuter ügynökség is megemlékezett. A londoni estilapok mégis tovább folytatják a Wiedeman kapitány Angliába érkezéséről szóló közléseket. A Daily Express fenntartja, hogy az újabb látogatás megtörténik. Azt is írja, hogy német felfogás szerint az európai megbékülés legnagyobb aka-

dálya Franciaország és Csehszlovákia katonai szövetsége Szovjet-Oroszországgal. Ez összeköttetés kiküszöbölése esetén Németország minden biztosítékra hajlandó a két állammal szemben.

Az Evening Standard is megerősíti, hogy Hitler kancellár bizalmas szárnysegéde. Wiedeman kapitány a hét végén Londonba érkezik a kancellár újabb üzenetét fogja átnyújtani az angol kormánynak.

PÁRIZS ÉS BERLIN KÖZÖTT IS FOLYNAK AZ ALAKSZERŰSÉGTŐL MENTES TÁRGYALÁSOK

Londonból jelentik: Az Evening News szintén foglalkozik Chamberlain és Wiedeman várható megbeszélésével és ezzel kapcsolatban megemlíti, hogy nemcsak az angol kormány, hanem a francia kormány is felvette a formaszervezőtől mentes tárgyalásokat a német kormánnyal. Ugyanis Lerond francia tábornok a kormány megbízásából érintkezésbe lépett Hitlerrel. A lap ebből a kétgú diplomácia műkö-

AZ ORVOS TANÁCSA

az, hogy mindenki, aki hagsav okozta bántalmakban szenved, könnyen és gyorsan enyhítheti ezen fájdalmakat, megszüntetheti az égéseket, újra tiszta lesz a vizelet, ha

PAGEOL-T

ezt a kitűnő gyógyszert fogja használni. A Pageol meggyógyítja a gonorrhéát, cystitist, megszünteti a folyást, tehermentesíti a prostatát és megelőz mindennemű komplikációt.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

désből arra következtet, hogy nem csupán angol-német kétoldalú megállapodás előkészítéséről, hanem háromoldalú angol-német-francia megbeszélésekről van szó. Ezt a feltevést lát-szik megerősíteni az a hír is, mely szerint Wiedeman kapitány londoni útjából hazatérőben Párizst is érinti. Hitler megbízottja párizsi tervéről azonban egyelőre még semmi bizonyosat nem tudnak.

„Megáldalak szeretett Románia”

A királyné levele az országhoz

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Mária királyné ezenkívül hosszabb levelet hagyott hátra „Hazámnak és népemnek” címmel, amelyből kiemeljük a következő részeket:

Alig 17 éves voltam, mikor az országba jöttem. Fiatal voltam és tudatlan, de nagyon büszke származási országomra s ma is büszke

vagyok, hogy angol nőnek születtem. De új hazát választva, igyekeztem, hogy jó román legyek. Eleinte nem volt ez könnyű. Idegen voltam egy idegen országban, egyedül idegenek között. Kevesen tudják megérteni, milyen nehéz az az út, amelyet egy idegen hercegnőnek meg kell járnia, míg eggyé válik az új hazával, amelybe hívatott. Öröm és bánat tett a tetteimé. Azt hiszem, az öröm nagyobb volt, de a bánat hosszabb. Mindenkit csak a halála után ítélnek meg valójában. Lehet, hogy emlékezni fogtok reám, mert a szeretetem igen nagy volt irántatok. Később aztán türelmes, nagyon türelmes lett ez a szeretet.

Megadotott nekem, hogy nagy szomorúságok és nagy beteljesülések korát éljem meg veled népem. Egy időben vezető, inspirátorod lehettem. En őrizhettem az eleven lángot. En lehettem a hajthatatlan kitartás központja, a legnehezebb napokban. Ezt megmondhatom most neked, népem, mert már nem élek.

Abban az időben kaptam a „Mindnyájunk anyja” nevet s így szeretnék emlékezetekben megmaradni. Később jött egy idő, amikor megtagadtál engem, de az az anyák sorsa. Elfogadtam ezt is és szerettelek továbbra is, noha nem segíthettek annyira, mint ama napokban, mikor még hitél bennem. De ez el van feledve.

Oly sokáig voltam köztetek, hogy hihetetlennek tűnik fel előttem, hogy el kell hagynom titeket. De minden ember eljut útja végére s én eljuthattam. Megáldalak szeretett Románia.

A továbbiakban ennek az áldásnak emelkedett, forró szavai következnek, majd menti magát, hogy nincs vagyona, amiből az országra hagyhatná azt, amit annyi nagylelkűséggel ajándékozott neki a nép. Annak az óhajának is kifejezést ad, hogy Argesben, Ferdinánd király mellett pihenjen.

De azt óhajtom, — fejezi be a végrendekezést Mária királyné, — hogy szívemet abban a templomban helyezték el, amelyet én építettem. Ott akarok pihenni a virágaim között, amelyeket én ültettem s ahol az én szívem van, ott ne legyen gyászhely, hanem ellenkezőleg, a béke és szépség helye, amilyen életemben volt. A nép szívére bízom gyermekeimet. Ők is halandók, hibázhatnak. Szíveik azonban melegek, mint az enyém volt. Szeressétek tehát egymást és legyetek egymás hasznára, mert úgy kell ennek lennie.

Az egész ország népe osztozik öfelsege II. Károly király gyászában

A nagy királyné elvesztése feletti fájdalom méltó módon juttatta kifejezésre azt az együttérző összetartást, amely a nép és az uralkodó ház között mindenkor fennállt. Öfelsege és az uralkodó ház fájdalmában a nép teljes mértékben részt vett, amit csupán a királyi kabinetirodához intézett táviratok és résztvevő sorok megszámlálhatatlan tömege bizonyít, de az a tömörkedő virág is, amely a királyasszony különböző városokban létesített emlékműveit övezte. És ezek körül az emlékművek körül nem csupán a különböző testületek és egyesületek koszorúj pompáztak, de rengeteg virág halmozódott fel, amelyeket kegyeletes kezek névtelenül helyeztek el ott a hódolat és a fájdalmas megilletődés szimbólumaként...

Az ország lakossága valóban ószinte hűségéről és szeretetről tett a gyász alkalmával tanúságot. Nem csupán rend és legyelem uralkodott mindenütt, de a szomorú esemény teljes érzése is áthatotta a polgárságot, amely minden olyan magartartástól tartózkodott, amely az országos gyász harmoniáját zavarhatta volna.

A nemzeti gyásznak ez az imponás és átütő erejű megnyilvánulása mélyen áthatotta a külföldi — francia, angol, német, lengyel, stb. újságírókat is, akik közül többen, mint hatvanan érkeztek a fővárosba, hogy országuknak a gyásznapok mozzanatairól hírt adjanak.

A sajtó és propagandaügyi alminiszterium megengedte a külföldi filmek képviselőinek, hogy a temetésről felvételeket készíthessenek, így a mozgósínházak révén rövidesen az egész világ szemlélheti ezt a gyászt s meggyőződhet arról, hogy milyen, királyasszonyhoz méltó pompával

és mélyeséges megrendüléssel temette Mária királynét az ország népe.

Az ország rádió leadóállomásai szünet nélkül a legnagyobb részletességgel közvetítették a gyászszerbartás megnyilvánulásait. A legkisebb mozzanatok: a lovak patkóinak csattogása, a vonat kerekeinek zakatolása is hallható volt a rádiók hangszóróiból. Így tehát az ország egész népe résztvehetett a Curtea de Arges gyászszerbartáson, melyen azonban léleklben jelen voltak még azok is, akik ezekben az órákban nem haligathatták a rádiót.

A Curtea re Arges-i székesegyház, a vajdák s a román királyok temetkezési helye,

Az utókor számára a temetési szerbartás részleteit — a rádió révén — lemezekre vették, hogy az ország népe így minél gyakrabban idézhesse emlékébe nagy királynőjét, aki népe iránti szeretetének oly számtalanszor megrendítő és örök hálára kötelező tanujelét adta.

Egy holland orvos-professzor hipofízis-mirigy besugárzásával sikeresen gyógyítja a rákot?

Amszterdamból jelentik: Júl. 23-án Amszterdamban értekezletre gyűltek egybe a világ minden részéről a leghíresebb radiológusok és rákkutatók. Ezt a világerőkezletet dr. J. Samuels amszterdami rákkutató professzor hívta egybe, aki fél éve a rák gyógyításának új módjával kísérletezik egy új diagnosztikai megállapítás alapján. Samuels professzor nagy tudományos tekintélye, a rákkutatás terén végzett eddigi jelentős munkássága vonzotta Amszterdamba az orvostudósok, a legnevesebb rákkutatók egész tömegét. Az értekezleten jelen volt az amerikai Kobak professzor, akit egyenesen az amerikai állam küldött ki. Az amerikai rákkutatók képviselőjében megjelent még Kirkendall tanár, olasz részről Guarini professzor, a római egyetem radiológiai intézetének vezetője, Lengyelországból Batinsky, a lodzi rádióintézet igazgatója és Magyarországról dr. Rosa László.

A rákos szövetek lázas lélegzése

Az amszterdami értekezleten Samuels professzor részletesen ismertette az emberiséget térszedelő szörnyű betegség újkeletű diagnosztikáját, amely azon a teórián alapul, hogy a rosszindulatú daganatok szöveti lélegzése sokban különbözik a normális szöveti lélegzéstől. A rákos felburjánzott szövetek sokkal gyorsabban, lázasabban lélegznek. Ez az elv, ez a megállapítás, amelyhez már egy kiváló magyar orvostanár, Karczag László is eljutott, az egyik pillére az új rákdiagnosztikának. A másik pillér az, hogy a rák kórokozója egy belső szekréciós mirigy, a hipofízis mirigy túlfokozott működése.

A rákkutatás terén végzett új kísérletek során megállapították ugyanis, hogyha a rákos állapot hipofízis mirigyét kiirtják, a rákos betegség pusztító folyamata megáll. Éppen ez a körülmény teszi tehát valószínűvé az új rákdiagnosztikát.

A kiváló amszterdami orvostudós és biológus világos és szellemes okfejtéssel érvelt az új teória mellett. Be is mutatott egy általa konstruált új készüléket, amely a szöveti lélegzés vizsgálatára terén fölöslegessé teszi a régi, bonyolult és nehéz vizsgálatokat.

Az értekezleten résztvevők nagy figyelemmel és meggyőződötten hallgatták Samuels professzor előadását, amelynek során a kiváló rákkutató bemutatta tízennégy betegét is, akiket fél esztendeje rövidhullámokkal gyógykezelt.

A betegek hipofízis mirigyét tette ki rövidhullámú besugárzásnak és megállapította, hogy a rövidhullámok hatása alatt az alapanyagcsere, az égés folyamata, ami a rákos betegeknek valószínűleg elsorvasztja, felégeti a testet, szabályosabb lesz.

Tízennégy meggyógyult rákbeteg

A ráknak rövidhullámmal való gyógykezelése terén már 15 éve folynak kísérletek. Párizsban például egy Lakhovsky nevű orosz emigráns tudós szintén rövidhullámú besugárzásokkal gyógyítja már jóideje a rákot. Gyógyeredményeit több külföldi egyetem kiküldöttjei ellenőrizték és mindannyian azt a véleményüket hangsúlyozták, hogy ennek a kezelési módnak igen biztatók az eredményei. Lakhovsky gyógymódja annyiban tér el Samuels tanár kezelési módjától, hogy ő nemcsak a hipofízis mirigyét sugározza be, hanem az egész szervezetet. Mivel a röntgen és a rádium már polgárjogot nyertek a rák tüneteinek enyhítésében, nem jogosulatlan a remény, hogy a röntgenbesugárzás, a rövidhullámokkal való keze-

lés valóban új korszakot nyitott e pusztító betegség leküzdése terén.

Samuels professzor által bemutatott betegek között volt egy holland orvos is, aki igen súlyos rákmegbetegedésben szenvedett, járnai sem tudott és ma már fél évi kezelés után jár és boldogan, lelkesedve beszél arról, hogy a rövidhullámokkal való kezelés óta mennyire javult az állapota. A többi betegek is, akiket Samuels tanár a rákkutató értekezlet résztvevői elé állított, mind a fokozatos javulás állapotában vannak.

Az amszterdami világerőkezleten megje-

Magyar rákkutató érdekes nyilatkozata dr. Samuels módszeréről

Dr. J. Samuels amszterdami professzor módszerével kapcsolatban munkatársunk kérdést intézett egy jövevény magyar rákkutató orvoshoz, aki egyebek között a következőket mondotta:

— Az amszterdami Samuels tanár, kiről mint az új eljárás felfedezőjéről irtak, legalább is a kísérleti rákkutatás terén ismeretlen név. Állítólagos gyógyeljárásáról annál kevésbé nyilatkozhatom optimisztikusan, miután kezelésének alapja a hiradások nyomán, egy Lakhovszki nevű párizsi orvos elméletéhez sok hasonlóságot mutat. Lakhovszki szerint bizonyos elektro-

lent orvostudósok annyira figyelemreméltónak és reménykeltőnek tekintették Samuels rákdiagnosztikáját és rákgyógyító módszerét, hogy kimondták: a kérdés tanulmányozására bizottságot alakítanak, mely állandó készenlétben marad és melynek tagjai az új gyógy mód terén elért eredményeket egymással azonnal közlik.

A híres amszterdami rákkutatónak már a világ minden komoly orvostudományos folyóiratában jelent meg beszámolója a rákdiagnosztika és az új rákgyógy mód terén végzett kísérleteiről és eredményeiről. Hogy milyen nagy érdeklődést és várakozást keltettek ezek a beszámolói, azt bizonyítja az is, hogy fél év sem teltelt bele és már

a világ minden részén, Japánban, Dél-Amerikában éppúgy, mint Európa országában részletes ismertetések jelentek meg az orvostudományos lapokban azokról a kutatásokról és kísérletekről, amelyeket Samuels tanár végzett.

Endogén Endokrino-Therapie címen meg is jelent már Amszterdamban német nyelvű műve, amelyben kísérleteinek eredményét összegezi és ez a munkája már eljutott hozzánk is

magnetikus rezgések az egyedüli kórokozói a ráknak és miután ilyen egyszerűen megállapította a kórokozót, mi sem természetesebb, hogy már tíz évvel ezelőtt forgalomba hozott különböző készülékeket az általa rák okozónak tartott elektromagnetikus rezgések elhárítására. Ezek a készülékek tulajdonképpen egész egyszerű fém karperecek és nyakláncok. Hogy a rákot ez idő alatt nem sikerült véglegesen kiirtani, az Lakhovszki és fantazmagóriáinak követői, főleg azonban a „műszer“ forgalombahozói szerint minden bizonnyal azon körülményben rejlik, hogy — a közönség nem látta el magát eléggé ezen csálhatatlanul ható „rák-elhárító“ kősztyükkel.

— Kétségtelen, hogy történtek igen komoly vizsgálatok is arra vonatkozólag, hogy milyen mértékben lehet a rövidhullámú besugárzásokkal a rákbeteg állapot daganatainak növekedését befolyásolni. A berlini egyetemi rák-intézetben magam is szemtanúja voltam azoknak a vizsgálatoknak, amelyek a rövidhullám hatását igyekeztek kimutatni a kísérleti daganatra. Az eredmények egyáltalán nem voltak kielégítőek. Ha ehhez hozzávesszük, hogy az állati daganatokkal való dolgozás korántsem felel meg az ideális kísérleti követelményeknek, úgy érthető, hogy az így nyert eredmények az emberi rákos daganatok kórtanára és klinikájára csak nagy óvatossággal alkalmazhatók.

— A Samuels-féle betegeknek nem a rákos daganatot, hanem az úgynevezett agyfüggelék-mirigyét sugározták be rövidhullámokkal. A kísérleti rákkutatás már régen foglalkozik az agyfüggelék-mirigy kórokozó szerepével. Bár kétségtelen, hogy az agyfüggelék-mirigy bizonyos mértékben befolyást gyakorol a szervezetben lejátszó növekedési folyamatokra, a rákos daganat növekedése annyira autonóm jellegű, hogy elfogadható módon eddig sem az agyfüggelék, sem más belső elválasztási mirigy működésének megváltoztatásával nem sikerült lényegesebben a daganatot befolyásolni. Egyes szerzők az agyfüggelék-mirigy kísérleti kiirtására a daganatnövekedés csökkenését, mások viszont éppen ellenkezőleg, ennek fokozódását tapasztalták. Ilyen ellentmondó adatok mellett tehát igen merész dolog volna azt állítani, hogy az agyfüggelék-mirigyben lejátszó folyamatok volnának a rák előidézői és még kevésbé lehet ilyen ingadozó alakra egy új eljárást felépíteni. Ez az állítás még akkor sem fogadható el, ha tekintetbe vesszük, hogy az agyfüggelék mirigynek tényleg bizonyos köze van a szöveti sejtek lélegzéséhez, amely légzés-

Schütz Antal művei:

Az örökkévalóság

Füzve 145 lel.

Azok a klasszikusan szép előadások, amelyeket a kiváló hittudós és bölcselő az örökkévalóság problémáiról a budapesti egyetemen tartott.

ŐRSÉG

Füzve 145 lel.

A nagynevű tudós szerző mélyenjáró tanulmányai és cikkei a keresztényesség felbecsülhetetlen értékének megőrzéséről és ápolásáról.

KRISZTUS

Amatörkötésben 180 lel

Ez a könyv új perspektívákba állított régi igazságokkal azt mutatja meg, hogy a nagy, elméleti és gyakorlati létkérdések egyetlen megoldása: Krisztus.

Isten a történelemben

Füzve 130 lel

A „honnán, hová, miért, hogyan“ kérdésekre ad feleletet ez a könyv az Örök bölcsesség szerint, a katolikus igazságot valló tudományos felfogással.

A házasság

Amatörkötésben 110 lel

Ez a könyv azt mutatja meg, hogy egyedül a katolikus házassági eszmény képviseli az igazi életigényeket és értékeket.

elváltozásokra Samuels, mint egy másik rák-
okozó faktorra hivatkozik.

— A rákos daganatok sejtjeinek a normá-
listól eltérő légzéstípusát a Nobel-díjas War-
bury tanár és munkatársai derítették ki. Sa-
muels, mint annyi más is, úgy látszik, szintén
igyekezett ezt a nagyjelentőségű eredményt
elméletébe belekalkulálni, de nem hiszem,
hogy ez a tény, legalább is a lapok által ismer-
tetett körülmények között, valóban felhasznál-
ható lett volna. Ennek a kóros légzésnek a
megváltoztatására már számos kutató töreke-
dett. A legismertebb ilyenirányu eljárás
Fischer-Wasels frankfurti tanáré. Ezek a vizs-
gálatok szintén körülbelül 10—12 évre tekin-
tenek vissza, a gyakorlati eredmények azon-
ban mindezeideig, sajnos, a nullával egyenlők.

„A rák már nem az a terra incognita”

— Ugyanez áll a sejtlegzés meghatározásá-
nak diagnosztikai célokra történő felhasználá-
sára is. Ezek az eljárások részben igen bonyo-
lultak, másrészt az eredmények meglehetősen
ingadozóak és ezért klinikai célokra nem alkal-
masak. Hogy Samuels tanárnak sikerült-e
hibaforrásokat kiküszöbölnie és az eljárást le-
egyszerűsíteni, azt természetesen majd csak
az ellenőrző vizsgálatok fogják eldönteni.

Mindenesetre igen kíváncsiak volnánk, hogy
akár neki, akár másnak valamilyen használ-
ható kora-diagnosztikai eljárás kidolgozása
mennél hamarabb sikerüljön. Ma már valóban
számos olyan kísérleti adat birtokában va-
gyunk, amelyek mindinkább alkalmasabbak
lesznek a rákos megbetegedések természetéről
tisztá képet nyújtani. A rák ma már nem az a
„terra incognita”, mint teszem azt, két-három
évtized előtt volt. Ma már például számos kü-
lönböző természetű rák okozó tudunk, ami-
vel rákos daganatot idézhetünk elő, de ismer-
jük ezeknek az anyagoknak, például a kátrány
rák-
okozó szubsztanciájának vegyi szerkezetét
is és tisztázódnak lassanként azok az érdekes
kapcsolatok is, amelyek a különböző rák-
előidéző anyagok, például a petefészkek-hormo-
nok, a cholesterolin, az epesavak, a D-vitamin és
a kátrány között fennállnak.

— Minden reményünk megvan rá, hogy
az az emberfeletti tudományos munka, ami
ezen és még számos megoldatlan problémának
megoldását van hivatva tisztázni, egyszer csak,
talán a közeljövőben meghozza gyümölcsét.

A rákkutató orvosok tehát meglehetősen
tartózkodással és igen sok kétellyel fogadják
az amsterdami orvosprofesszor bejelentéseit.

Előkészületek a Runciman lord prágai tárgyalásaira

**Kifogások vannak amiatt, hogy idő előtt közölték a szem-
benálló javaslatokat. A cseh kormány hivatalos közleményt
adott ki, hogy az eddigi ismertetések nem hitelesek**

Prágából jelentik: A nemzetiségi szabály-
zat tervezetének közzététele által fölka-
vart hullámok még mindig nem csillapodtak le. A szu-
déta-németek körében kifogásolják, hogy a
kormány időelőtti nyilvánosságra hozta a terve-
zet egyes részleteit.

Prágai jelentés szerint Kundt szudéta-né-
met képviselő helytelenül nyilatkozott arról,
hogy a nemzetiségi statutum indiszkréción kö-
vetkeztében nyilvánosságra került. A statutum-
tervezetet június 30-án azzal adták át a szu-
déta-német kiküldötteknek, hogy szövegét
mindkét részről titokban kell tartani és most

a prágai lapokban mégis napirenden szerepel
az ügy, sőt ugyancsak indiszkréción következté-
ben a szudéta-német párt ellenjavaslatát ma-
gában foglaló emlékirat szövege is nyomdafes-
téket látott.

Párizsi politikai körökben is meglehetősen
nagy feltűnést keltett, hogy csehszlovákiai la-
pok közölték a nemzetiségi statutum-terveze-
tet. Az „Action Française” azt írja, hogy a ter-
vezet közlésének bizonyos mértékben az volt a
célja, hogy rossz hangulatot idézzen elő a szu-
déta-németeknél és már előre megnehezítse
Runciman lord közvetítési tevékenységét.

A szudéta-német párt nyilatkozatot adott ki, hogy téves látszat- keltés történt a tárgyalások befejezéséről

A szudéta-német párt irodája máskülön-
ben a cseh távirati iroda kedden megjelent
nyilatkozatára a következő választ adta ki:

— Legnagyobb csodálkozással kell fogadni
azt a közleményt, melyet illetékes hely juttat-
ott el a lapok egy részéhez. A nemzetiségi sza-
bályzat egyes táviratokban közzétett szövege
oly lényeges határozatokat tartalmaz, melyek
nem egyeznek a cseh kormány által június
30-án a szudéta-német pártnak átnyújtott jegy-
zéssel. Annakidején arra következtettünk,
hogy a cseh kormány hozzájárult a szudéta-
német párt kívánságainak teljesítéséhez és azt
alapelvnek tekinti a nemzetiségi szabályzat

megalkotásánál. A cseh hivatalos közlemény
megjelenése után azonban csak arra lehet kö-
vetkeztetni, hogy a cseh kormány most már
nem tartja érvényeseknek az előbb tett javas-
latokat. A hatlagu ilyen bizottság a ház plé-
numának felhatalmazása nélkül nem állhat
fenn, már pedig ez a mostani hatlagu bizotti-
ság csak a cseh kormányzópártok kiküldöttei-
ből áll. Ilyenképpen állott elő az a téves lát-
szatkeltés, hogy a nemzetiségekkel való tár-
gyalások már érdemben befejeződtek. Pedig
ezzel szemben a való helyzet az, hogy az érde-
mi tárgyalások még egyáltalán meg sem kez-
dtek.

A cseh kormány hivatalos közleménye igazat ad a szudéta- német nyilatkozatnak. A nemzetiségekkel való tárgyalások nem- fejeződtek be s az egész ügyben nincs érdemleges döntés

Prágából jelentik: A cseh kormány is jó-
nak látta, hogy az adott helyzetet a maga ré-
széről is újabb hivatalos jelentésben tisztázza.
A hivatalos jelentés a következőképpen szól:

Az elmúlt napokban több külföldi és cseh-
szlovákiai lapban cikkek jelentek meg és ezek
a nemzetiségi törvényjavaslat egyes részeit kö-
zölték, vagy megjegyzéseket fűztek ahhoz.
Csehszlovák hivatalos helyről felhívták a

távírda-iroda figyelmét arra, hogy a hivatalos
kormányjavaslat ilyen kivonatai nem nyujta-
nak kimerítő képet a helyzetről és nem teszik
lehetővé az áttekintést, mivel a mű megszer-
kesztése még nem fejeződött be véglegesen. A
kormány tagjainak politikai bizottsága éppen
a napokban foglalkozik a közigazgatási reform
kérdésével s mindaddig, amíg nem állapítja
meg pontosan, miképpen történik a magasabb
állami szervek hatáskörének az önkormányzati
szervekre való átruházása, addig nem lehet
végleges ítéletet mondani a reformműről.
Ugyanez áll a nyelvtörvényi javaslatára és a
nemzetiségi statutum egyes részeinek készülő
tervére is. Hangsúlyozzuk, hogy sem a kor-
mány tagjainak politikai bizottsága, sem a hat-
lagu parlamenti bizottság nem fejezte be mun-
káját és a nemzetiségekkel folyó tárgyalások
sem fejeződtek be. Az egész ügyben nem törté-
nt érdemleges döntés s a minisztertanács a
parlamentbe való benyújtás előtt véglegesen
megfogalmazza és rendezi a javaslatokat. A
nemzetiségi tervezet egyes részeinek az újsá-
gokban történt közzététele, vagy az azokhoz
fűzött hírlapi fejtegetések tehát nem adatszertű
hírforrások és így egyáltalában nem alkalma-
sok arra, hogy teljes áttekintést nyújtsanak ar-
ról a törvényhozási műről, amely a köztársá-
ságban a nemzetiségi kérdés újrendezésének
alapjául szolgál.

MEGBESZÉLÉSEK KEZDŐDNEK A KORMÁNY- TAMOGATÓ PARTOK ÉS A SZUDÉTA-NÉME- TEK KÖZÖTT

Prágából jelentik: A kormánykoalíció párt-
jai és a szudéta-német párt között a legközele-
bi napokban megkezdődnek a tájékoztató meg-
beszélések. A kormány politikai bizottsága,
valamint a törvényeket ellenőrző szervek ál-
landó munkában vannak. Az alkotmányos bí-
róság elnöke csütörtökön átnyújtotta a szudéta-
német pártnak a nemzetiségi szabályzat felül-
vizsgált szövegét.

Négy vakmerő alpinista, az osztrák Harrer és Kaspareck és a bajor Förg és Heckmeier, három-
napi küzdelem után megmászta a 3974 méter magas Eiger északi oldalát

Ez eddig senkinek sem sikerült, sőt, az utolsó 3 év alatt nyolc halálos áldozata volt a meredek
északi oldal megmászási kísérleteinek. Képünkön a festői Eiger látható

Golyószórók, páncélkocsik, mesterlövő hadseregek őfelsége, a Pénz körül

A pénzzel dolgozó emberek, — elméletben — legalább olyan veszélyben forognak, mint a harcúterem a katonák, vagy a kültelken szolgálatot végző rendőr. A pénznek nagy a vonzóereje, s akinek nincs, kemény kockázatot is hajlandó vállalni azért, hogy megszerezze. Természetes hát, hogy a banktisztviselők és pénztári alkalmazottak biztonsága nem áll valami erős lábán; a bankrablók nemcsak a pénzt vihetik el, hanem ha muszáj, gyilkolnak is. Egy-egy bankrablás utolsó momentumai rendszerint fegyverropogásba vesznek, egy félreértelt mozdulat esetén már szól a pisztoly, mint ahogy például a Szabadság-téri bankrablás esetében is történt.

Persze százszorosára fokozva, ez a helyzet Amerikában, ahol az élet adottságai mások, a

banditák is vakmerőbbek, a pénz is több. Ha ezt a témát övező filmromantika és a detektívregények ponyvája mögé nézünk, meglepő és a mi számunkra szokatlan gyakorlatot látunk. A technika mai vívmányai felhasználásával készült fotocellás, szirénával és golyószórós őrséggel ellátott, víz alá meríthető páncél, meg vasbeton trezorok tökéletesen kiküszöbölik a pénz veszedelmét, de a közönség által látogatott bankpénztárak már nehezebben védekezhetnek a meglepetés ellen. Védelmi intézkedések itt is vannak. Golyóálló üveg, lábbal elérhető vészcsengő, automatikus zárókészülék, s ki tudná még felsorolni, mi minden, de azért ezeknek a használatát korlátozza az ügyfelek személyi biztonsága s itt van az a megfontolás is, hogy támadni mindig könnyebb, mint védekezni.

A pénztáros kellei: szivacs, blokk és golyószóró

A pénz urai a maguk részéről biztosítással védekeznek a veszedelem ellen, a személyzet biztonságát pedig a céllövészetben kötelező el-sajátítása és az ugyancsak kötelező fegyvertartási rendeletek mozdítják elő. Amerikában senki se lepődik meg azon, különösen vidéki bankoknál, hogy a pénztáros kezéigényben a szivacs és a blokk mellett ott hever a füzetelet gerjesztő Thompson-féle kézigolyószóró, vagy Thompson-féle kézigolyószóró, vagy Colt legújabb modellje. A szükség rákényszerítette az embereket, hogy bátrak, higgadtak és biztoskezüek legyenek s a legjobb pénztáros az, aki a pénz számolásában éppen olyan gyakorlott, mint a fegyver kezelésében.

Az úgynevezett „hold up“-ök sikeréhez szükséges, hogy a támadók fizikai és pszichikai terrort fejtsenek ki. Az ügyes bankpénztárossal szemben terror már csak a fizikaira korlátozódik, mert a fegyver használatának biztonsága nagy fölényt ad az embernek. A fegyverrel bánó ember meggondoltabb, nem idéz elő a támadások sikerét biztosító pánikot, idejében

megtalálja azt a csengőgombot vagy telefont, amely elhárítja a veszélyt. A fegyvergyárak egyes konstrukciói is teljesen igazodnak a szükségszerűséghez: a banktisztviselők számára kis távolságokra hordó speciális forgópisztolyt készítenek, amelynek golyója a kis kaliber mellett is erős töltésű, nagy átütőerejű. Csöve rövid, hogy gyorsabban lehessen előrántani, markolata feltűnően nagy, hogy gazdája jobban megragadhassa.

Persze míg a bankrabló a pénztárig eljut, sok minden történhet vele.

Nálunk legfeljebb a portás mustrálja végig az érkezőket, elküldi sokszor az ügynököket, részleteseket, a közönséget és az ügyfelek különböző típusait nagyjából ismeri s aránylag könnyű dolga van. De képzeljünk el olyan pénztárt, vagy bankot, amely a Wall-Street aranyfolyamának egyik úttere vagy a City valamelyik exponense. A forgóajtó úgy jár egész nap, mint a ringlispil s egy-két ember, portás, házidetektív, mítssem ér, hiszen ezek torlónak itt, az utcán még hatalmasabb emberfolyó hullámszik s autók sora áll a járda mellett. A mindent elárasztó embertenger pedig a legjobb oltalom a menekülők számára. Hamar el lehet

tűnni benne feltűnés nélkül s az effajta trükkök ismerete kísértésbe sodorja az örökké „munkaalalmat kereső” alvilágot.

Őfelsége, a Pénz testőrei

Ilyen helyen lép aztán munkába a speciálisan kiképzett bankrendőrség. Erre a pályára csak egy ajánlólevél van: a kiváló memória, az emberismeret, az erény és a rutin. A bankrendőrök szakértelemmel és feltűnés nélkül emelik ki ezres embertömegekből is a gyanús elemeket. Megelőzik az eseményeket, elvegyülnek a közönség soraiban, ott tolonganak a publikum között a fizetőablakok körül. Válogatott emberek ők: őfelsége a pénz testőrei. A különböző számú közellenségek korában, amikor Amerikában naponta öt-hat bankot is kiraboltak, fénykorát élte ez a testület. Valóságos Max Brand-jelenetek elevenedtek meg abban az időben a pénztárak márványtermeiben, sokszor gyalulták le a golyónyomokat s gyakran került új pénz a márványra, új ember a pult mögé.

A bankrendőrség munkája természetesen összekapcsolódott a rendőrségével. Támadás esetén a vészjelre becsukódnak a kapuk, a rendőrség központjában pedig riadólámpák jelzik térképeken a veszély helyét. Míg a bankrendőr és tisztviselő védekezik, löporfűst szállong a pénztárteremben, dörögnek a pisztolyok, útrakel a rendőrgárda is, géppuskás, páncélozott motorosok száguldanak vad szirénabugás közben a tett színhelyére.

Olyan ez a valóságban, mint a banditafilmekek és olcsó romantikájú detektívregények meséje. Rövidhullámú rádió továbbítja a veszedelem híreit, a forgalmat figyelik s az útszakaszok lezárja a policeman. És bizony szükség van a nagy tohnikára, mert sokszor az egyszerűen több helyen történő „hold up“-ök a szervezethez és tetszerűség jegyében folynak le.

Az amerikai szellem a sportszeretelen kívül sok minden fölé helyezi a testi erőt és ügyességét alapuló sikert. Nemrég mondta egyik newyorki nagy banktekinetely, hogy a businessmanek élete olyan, mint a rugby-meccs. Ráugranak az emberre, sokszor lenyomják, a szabad stílus a legtökéletesebben érvényesül, a győztest megtapsolják s a pénz az erősebbnél marad. Fortuna istenasszony az új világban még szeszélyesebb, mint nálunk. Az ilyen felogás mellett aztán érthető, hogy egy-egy amerikai banktisztviselő karrierje nagy hatást gyakorol például valami támadás elhárításánál tanúsított magatartás. A névtelen tisztviselő márcól-holnapra fényes ajánlatokat és vezető pozíciókat kaphat, ha a lapok és Jupiter-lámpák fényébe kerül.

Betyár-pandur világ Amerikában

Ahol ilyen kíméletlen eszközöktől sem riadnak vissza az aranyért folytatott küzdelemben, végtelenül fontos az önvédelem kérdése, különösen vidéken, ahol a biztonsági berendezkedések kezdetlegesek és a rendőrség sincsen mingyárt kéznél. Érthető a gang-ek kedvelt szokása, hogy a nagyobb városokból valóságos arzenállal felszerelve vidékre rándultak ki „dolgozni”. Csábította őket, hogy nincsen tökéletes páncélterem, nincsenek felfangos riasztóberendezések. — legfeljebb egy-egy komoly kassza.

Kedvezett az ilyen vállalkozásoknak az is, hogy a rendőrség hatásköre államokként változott s külön felhatalmazással lehetett csak országos üldözést folytatni. Valami olyanféle világ volt ez, amelynek romantikus napjaiban a zalai pandur már nem foghatta meg a bujdosó szegénylegényt, aki tíz lépésre tőle, egy somogyi útszéli csárda asztalánál nyakalta a karcost.

A Lindberg-féle gyermekrablás hatása alatt hozták az új föderális törvényt s a rendelkezésre álló emberanyagból széles hatáskörű testületet szerveztek, minden tagja mesterlövő s természetesen vakmerő a végetekig. Évi 3200 dollár az úgynevezett „G man“-ek fizetése, de ez a javadalmazás két év alatt duplájára emelkedhetik. A szövetségi detektívek aztán kimé-

letlen eréllyel végére is jártak a gang-ek és a zsaroló racket-bandák tevékenységének. Valóságos irtóháború indult meg s akik élve a rendőrség kezére jutottak, ma már Alcatraz-szigetén vagy a „láncok börtönében”, Atlanta betonoduiában várják a megváltó tüdővést.

A gyakori bankrablásokon kívül a pénz szállításakor történő támadások is sok veszélyt jelentenek. Igaz, legtöbbször páncélos járművek, könnyű harcokocsik, vagy acéllal fedett vagonok viszik rendeltetési helyére az aranyat, de az út még így is meglepetéseket hozhat, éppen úgy, mint a Wild-Westen a postakocsik romantikus idejében, a különbség mindössze az azóta elmúlt száz esztendő technikai fejlődésében rejlik. A nagyobb szállítmányoknál motoros őrség tisztítja meg az utat, a szállítóokcsikon pedig golyószórós emberek állanak a lörszeknél. Mikor az Egyesült Államok aranykészletét, valami 3500 tonna súlyú aranyat vitték új szálláshelyére, katonaság, páncélvonat, tankok: egész hadsereg kísérte.

„Deadly dust”: halálos por, mondták valaha az aranyra. Jelenléte vonzza a veszélyt, de esengésében és ragyogásában a bankember kegyeret lát, amelyet nehezebb megtartani és megőrizni az amerikai bankban, mint itt nálunk

A. A.

Lelkigyakorlatos könyvek:

- Csávossy Elemér S. J. **Örökigazságok.** Teljesen kidolgozott lelki-gyakorlatos beszédek 3, 5, 8 napos lelkigyakorlatok anyagával. Ara kartonkötésben 235.— Lei.
- Csávossy Elmér S. J. **A nagy Király nyomdokain.** A Szent Ignác-féle lelkigyakorlatok második hetének anyaga az Ur Jézus életéből kinszenvedésig terjedő idő mes-teri feldolgozásával. Ara kartonkötésben 235.— Lei.
- Csávossy Elemér S. J.: **Köreszt és feltámadás.** Az Ur kinszenvedése, megdicsőülése, mennybemenetele stb. anyagának remek feldolgozása Szent Ignác lelkigyakorlatos felépítése szerint. Ara kartonkötésben 325.— Lei.
- Blazovich Jákó O. S. B.: **A osend mélységeiből.** Költői szárnyalású, mélyen szántó, remek, eredeti gondolatokban gazdag lelkigyakorlatos elmélyedések. Ara kartonkötésben 105.— Lei.
- Schmiedt Béla dr.: **Lelket az életbel** Lebilincselően érdekes, modern példákban feldolgozott lelkigyakorlatos példák. Kartonkötésben 115.— Lei.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele nr. 11. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Heti: 2 fillér; Hónap: 12 fillér; Félév: 60 fillér; Éves: 100 fillér.
Külföldi: Hónap: 20 fillér; Félév: 100 fillér; Éves: 180 fillér.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.054/
Telefon: 12-27.

Cluj-i szerkesztő: **dr Sulyok István**
Kéziratokat sem örlünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A hőség kissé csökken. Több helyen zivatar lehetséges, ismét északnyugati szél következik.

Panaszok, felszólalások benyújtására levélsekre nyitottak fel a címegei prefektúra bejáratánál. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Victor Mihail ezredes, új megyefőnök mindenképpen azon van, hogy a megye lakosságával minél szorosabb érintkezést tartson fel, megismerje ügyesbajos dolgait, panaszait, felszólalásait és információit szabadon és nyíltan terjessze elé, hogy ennek alapján a szükséges intézkedéseket megtehesse. Ezt a célt szolgálja az új megyefőnök ezredes legutóbbi intézkedése is. A vármegye-háza bejáratánál levélsekre nyitott fel, melybe mindenki bedobhatja írásbeli panaszát, felszólalásait, észrevételeit a tisztviselők ellen, valamint a sérelmes intézkedések orvoslására.

Török türelmetlenség a zsidó nyelvhasználat ellen. Istanbulból jelentik: A „Temps” tudósítója arról értesül, hogy Szmirnában a hatóságok 30 zsidót tartóztattak le, mert többszöri felszólítás ellenére zsidó nyelven beszéltek. A letartóztatottakat később szabadlábra helyezték, de figyelmeztették őket arra, hogy többé ne beszéljenek zsidóul.

Megszüntették az eljárást a visszaéléssel vádolt kereskedelmi kamarai főtitkár ügyében. Timisoara. Saját tud. A Kereskedelmi és Ipar-kamaránál, mint jelentették, vizsgálatot tartott az ügyészség. A kamara időközi bizottságának ülésén most felolvasták a nemzetgazdasági minisztérium leiratát, amely szerint a Manuilla Camil dr főtitkár elleni feljelentés ügyében a minisztérium nem tartja magát érdekeltnek. Az ideiglenes bizottság erre kimondta, hogy az eljárás folytatásának nincsen értelme. Ezzel egyidejűleg megszüntették az ügyészségi eljárást is.

Halálos autóbussz-baleset Milano mellett. Milanóból jelentik: A Simplon-uton egy társasgépkocsi felborult és öt méter magasból az utmenti patakba zuhant. Az utasok közül három a patak vizébe fulladt, négyen pedig súlyosan megsebesültek.

*** Felvétel az oradeai Szent Vince-intézet iskoláiba.** Az oradeai Szent Vince-intézet nyitvárossági joggal bíró elemi iskolájába és ugyancsak nyitvárossági joggal bíró leánygimnáziumába felvételbe kerülnek a növendékek. Tanítás az állami tanterv szerint. Az iskolai beiratások augusztus 25-én kezdődnek.

Orgonahangverseny. Andrászi Ede oradeai zenetanár, országos karnagy az egyházközség meghívására 1938 július 31-én délután 5 órakor a Suplacul de Bărcău-i plébánia-templomban a templombúcsú alkalmából az orgona-alapjára orgonahangversenyt rendez. Műsor: Rinck: Ünnepi előjáték. Fisz-mollo. 2. Bach: Pastorelle. F-dur. 3. Rinck: Fuvolaverseny orgonára. (Allegro maestoso. Adagio. Rondo). 4. Bach: Toccata és fuga. D-moll. 5. Händel: Orgonaverseny. F-dur. (Allegro. Andante. Adagio. Allegro).

*** A rheuma, köszvény és mindennemű hüléses bántalmak, elsősorban a gripa, komoly megbetegedések.** Ne kísérletezzék tehát más szerekekkel! Használja mindjárt az orvosoktól és kórházakban kipróbált és bevált gyógyszert: a Togatáblét. Erősen bakteriumölő hatásúak és a mérges anyagokat teljesen eltávolítják a szervezetből. Reumánál a többhetes, gripánál a néhány napos Togatáblét nagyszerűen bevált. Az országos gyógyszerárakban és drogeriákban.

Országos vásár Salardon. Salardon az országos nagy állat- és kirakodó vásár folyó év aug. 3-án szerdán lesz.

Súlyos gépkocsiszeűtközés Oradea és Bors között. Saját tud. Tegnap délután rendkívül súlyos autókarambol történt az Oradeáról Bors felé vezető országúton. Az országúti karambol egy argentinai kereskedő Brautigan Miguel Róbert ideje elő. A buenos ayres-i nagykereskedő Borson keresztül jött be autójával az országba és tovább folytatta útját Oradea felé. Episcopia Bihorulul alatt, ahol az országútnak elég éles kanyarja van, az argentinai kereskedő szabályellenesen oldalt hajtott és ezzel ideje elő a következő percekben bekövetkezett súlyos karambol. Oradea felől a határra igyekezett a cluj-i olasz követség Fiat kocsija. Az autóban a követség gépkocsivezetőjén kívül két utas foglalt még helyet. Az olasz követség kocsija előírások módon a jobboldalon haladt és természetesen, hogy nem számíthatott arra, hogy ellenkező irányból egy 60 kilométeres sebességgel rohanó autó száguld vele szemben. Az összeütközést már lehetetlen volt elkerülni, bár az olasz követség sofőre hirtelen lefékezett. Az argentinai kereskedő kocsijába és azt valóságilag összeroncoltta. Az utasok közül szerencsére komolyabban nem sérült meg senki sem. Az olasz követség egyik hölgyutasa, valamint Miguel Róbert argentinai kereskedő felesége sérült meg könnyebben. Az országúti autókatasztrófa színhelyén azonnal megjelent az episcopiai csendőrség parancsnoka. A karambol előidéző külföldi kereskedő 50 ezer leit ajánlott fel kártérítés címén az olasz követségnek, amely azonban ezt az összeget nem fogadta el. A kár ugyanis lényegesen nagyobb. Brautigan Miguel Róbertet a csendőrségen részletesen kihallgatták, majd bekisérték Oradeára és itt fognak dönteni további sorsa felől.

Meghalt a legnépszerűbb angol zeneszerző. Londonból jelentik: Pénteken reggel 60 éves korában elhunyt Jack Judge, aki a legnépszerűbb angol zeneszerző volt. Ő szerezte az angol katonadalok legnagyobb tömegét és a világháborúban költött ezrik dala népszerűségben vetekedett az angol himnusszal.

Falu-e vagy város? Oradea. Saját tud. Ezzel a kérdéssel fordultak szerkesztőségünkhez Iosia polgárai, akik sérelmezik azt, hogy a város nem csupán a telep esatornázását mellőzi, de elnézi azt is, hogy az utcákon különböző állatok legezzenek, holott ez még községekben sem szokás. Iosiat három éve már Oradeához csatolták, azóta azonban semmi sem történt, ami városítását célozta volna. A polgárság jogos panaszának készsége helyt adunk s remélhető, hogy arra a város jelenlegi vezetősége komolyan felfigyel.

AGYONLÖTTE MAGÁT LASLAU MAXIMILIAN, A VÁROSI GAZDASÁGI ÜGYOSZTÁLY FŐNÖKE. Oradea. Saját tud. Ma reggel percek alatt elterjedt a hír, hogy Laslau Maximilian, a város gazdasági ügyosztályának főnöke, aki hétfőn délután eltűnt Aurel Vlaicu-utcai lakásáról, csütörtökön délután édesapja és fivére sírjánál agyonlötötte magát. Laslau Maximilian, akit kétségbeesett hozzátartozói mindenütt kerestek, kiment a Beius melletti Delani községbe s a községi temetőben revolverrel agyonlötötte magát. A tragikus öngyilkosságról ma délelőtt értesítették a városházát. A szerencsétlen tisztviselő súlyos idegromban szenvedett és tettét, valószínűleg, idegrohamában követte el.

Adomány. „Egy leány életért kiált” c. cikkünkben említett szegény leány részére Fink M. R. Timisoara 200 leit, Láng Gyula Onca-Muresului 100 leit juttatott el kiadóhivatalunk címére. Az adományokat rendeltetési helyére juttatjuk.

Pályázati hirdetés

A crasnai római katolikus egyházközség pályázatot hirdet hét osztályos, osztatlan elemi iskolájánál megüresedett kántortanítói állásra. Csak tanítói és kántori oklevéllel rendelkező, a román nyelvet tökéletesen bíró római katolikus vallású férfitanítók pályázhatnak. Pályázati határidő 1938 augusztus 15. Javadalmazása havi 1500 leit középfizetéses stóla, természetbeni lakás, kert, 3 hold szántó, urbéri erdő- és legelőjelmény.

Érdeklődni lehet az egyházközségnél (Parochia Rom. Cat. Crasna, jud. Sălaj), ahová folyó évi aug. hó 15-ig a pályázatok is beadandók.

Az állás szept. 1-ig elfoglalandó.
Rom. Cat. Egyházközség, Crasna.

„Ahelyett hogy fürdőre mennék...”

Évente egy nagyon is hatásos Urodonál kurát tartok. Eddig még mindig meg voltam elégedve vele: kigyógyított reumámból, mely mielőtt ezt a kítőnő szert megismertem évekig kínzott.”
Henri A. Neuilli-sur-Seine.

Ezt annak köszönhettem, hogy az Urodonál eltávolítja a szervezetből a húgsavat és annak sóit, a hangyasavat, a cholesterinát és a többi kártékony anyagot. Ezért olyan egészséges és „fiatalító hatású” az Urodonál. Ezért kell Önnek is rögtön Urodonállal — minden este egy kiskanállal kevés vizben feloldva — rendszeres kurát kezdenie és Önnek sohasem lesz oka húgsavtúltengés miatt panaszkodni.

URODONAL

megőrzi ifjúságát!
Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható.

Halálos villámcsapások. Târgu-Săucescu. Saját tud. Az utóbbi hetekben szokatlanul nagy zivatarok vonultak át Treiscaune megye fölött. A jéggel vegyes esők szerencsére csak helyenként tettek kárt az aratás alatt levő terményekben, de a szél következtében a gyümölcsösök sokat szenvedtek. A zivatara időjárásnak két halálos áldozata is van. Sănzieni községben a mezőn arató napszámók közé csapott a villám és halálra sújtotta Jakabos János 50 éves Turia községbeli napszámót. Ugyanazon a napon az Ojdule község fölött levő Lipse tétőn is csunya zivatar volt s az egyik villám agyonlötötte Fábian József 45 éves csordapásztorát, aki egy nagy tölgyfa alatt keresett menedéket a vihar elől.

Adónyugtákat hamisított a jegyző és a községi irnok. Satumare. Saját tud. Sănişlău községben több oldalról hangzott el panasz, hogy a községi adók kiegyenlítése után is hátralékokat követeltek a földművesektől. A lakosság panaszáról a megye vezetősége is tudomást szerzett. Rosszat gyanítva, a községhezán meglepetészerű rovincsolást végeztek. A váratlan vizsgálat meglepő eredménnyel járt. Az adófizetők nyugtáit összehasonlították a könyvekkel és megállapították, hogy Tănasadi Ioan jegyző, valamint Miculas Augustin irnok a befizetett összegeknek csak egy részét könyvelték el, a különbözetet pedig elsikkasztották. Ezáltal 50 ezer lejtel károsították meg a községet. A megtvedt tisztviselőket letartóztatták.

A Târnava-Mare újabb áldozata. Odorheiu. Saját tud. Nemrégben számoltunk be arról, hogy a Szőlősi-cégnak egyik alkalmazottja lőfűrésztés közben a vízbefulladt. Most megint újabb áldozata van a lőfűrésztésnek. Tamás Lajos, Orbán Balázs mézárósnak 24 éves segédje, egyik délelben a Szabó-féle malom gátja alatt lovat fűrésztött. Alig ment be lovával a vízbe, a ló megugrott és a mézáróslégény leestt róla s vagy ütődés, vagy pedig szivszélhűdés következtében befulladt a vízbe. A tüzőltő-katonaság a holttest felkutatására mindent megtett, de mindeidig nem találtak reá.

Ujból felemelték a húsarakat Satumaren. Satumare. Saját tud. A hatóságok a húsarak megállapításánál valóságos körtáncot járnak. Az egyik héten leszállítják, a másik héten felemelik a húsarakat. Két árleszállítás és ugyanannyi ár-emelés után próbavágást rendeltek el és annak eredményét csütörtök délelőttre összehívott ár-megállapító bizottság elé terjesztették. Moys Viktor polgármester a bizottság előtt kifejtette, hogy a piaci állatárakat személyesen ellenőrizte és megállapította, hogy a mézáróslégy kéreése részben jogosult. Kérte a bizottságot, hogy a húsarakat emelje fel. Egyben bejelentette azt is, hogy az állatvásári árakat hetenként ellenőrzi. A bizottság ezután a marhahús árát az eddigi 24 lej helyett 26 leiben állapította meg, a többi cikke árát változatlan. Itt említjük meg, hogy a város egész lakossága fokozott nyugtalansággal néz a közelgő téli hónapok elé. A tűzifa ára szinte elérhetetlenül magasra szökött. A polgármesteri hivatal az ár-emelkedés okainak kivizsgálása során a kereskedőkkel és raktárosokkal beható tanácskozással folytatott. A kereskedők előadták, hogy az árakat nem Satumaren, hanem a termelőknél kell lejjebb szorítani. A polgármester most Coman Simion ezredes-megyeifőnökhöz átiratot intézett, akitől azt kérte, hogy a megye területén a fatermelőket a tűzifaárak leszállítására bírja rá.

Népszövetségi szakértő a Banatban. Timisoara. Saját tud. Hasemann Róbert dr francia egyetemi tanár, a Népszövetség gazdaság-politikai osztályának szakértője Romániába érkezett s jelenleg Timisoarán tartózkodik. Hasemann tanár, aki Marinescu dr egészségügyi miniszter vendége, Timisoaráról kiindulva, több banati román faluba látogatott el, ahol királyi osztagok falukutató tevékenységet folytatnak. Manuila Sabin dr, a bucaresti központi statisztikai hivatal igazgatója szolgált a vendégnek a helyszínen magyarázatokkal. A falukutató munka egyébként nemzetközi vonatkozásban is fellendül, amennyiben a Népszövetség egészségügyi alosztálya a jövő évre nemzetközi konferenciát hív egybe, melyen Hasemann dr fog elnökölni. Ezzel kapcsolatban már Romániában is megkezdődött az anyaggyűjtés. Az előkészítő bizottságba az egészségügyi minisztert Jonescu-Sisesti az egészségügyi minisztert, Gusti tanárt, Radulescu volt alminisztert, Manuila statisztikai igazgatót, Cina tanárt és Cornaeanu gazd. akadémiai rektort nevezték ki.

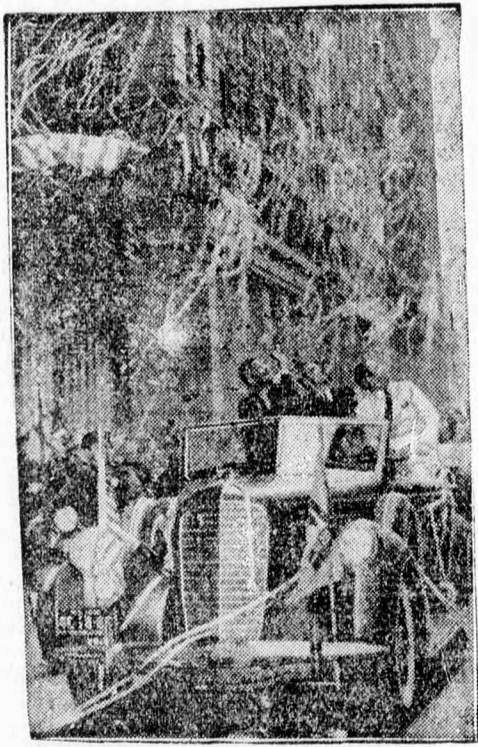
HÁRMAS IKREK. Satumare. Saját tud. Dumitrean Filip carei 63 éves telepes 31 éves fiatal felesége három egészséges gyermeknek adott életet. A három újszülött és a boldog anya jól érzik magukat.

* Hosszu évek óta igazi jótétemény az Urodonal a rheumatikus, izületi, csúsz, érelmeszesedés, ischias, migräne, elhályasodás, stb. elleni megbetegedéseknél, amennyiben a betegséget enyhíti, vagy teljesen megszünteti. Ez magyarázza meg azt a nagy hivatást is, melyet az Urodonal betölt és azt, hogy olyan nagy keresetnek örvend, melyet sok százezer ember halála kísér.

Másfélmillióval bírságotlalt meg egy cukorgyárat. Timisoara. Saját tud. A pénzügyi közegek nemrégiben több büntető jegyzőkönyvet vettek fel a Kandia cukorgyár ellen. A cukorgyár ellen mintegy kétfélmilliónyi bírságot vetettek ki. A pénzügyminisztérium most tíz büntető jegyzőkönyvet jóváhagyott. Ezek alapján mintegy másfélmillió lei bírságot kell fizetnie a Kandia-nak.

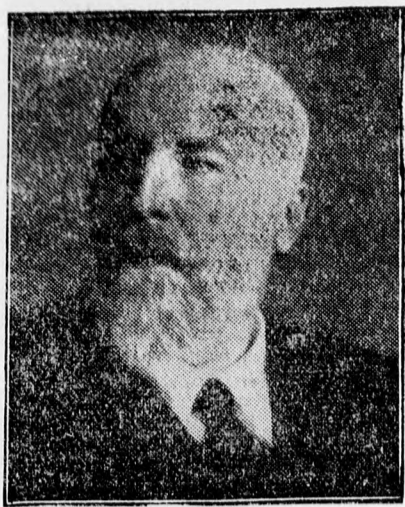
Meghalt egy irodalmi érdekességű színész. Budapestről jelentik: Sárvány Anna színésző csütörtökön délután meghalt. Mint ismeretes, Sárvány Anna néhány nappal ezelőtt megmérgezte magát s azóta a halállal vívódott. Sárvány Anna a világháború előtti időkben Oradeán szerepelvén magára vonta az akkoriban ugyanitt tanárkodó Juhász Gyulának, a nagy költőnek lelkes érdeklődését. Juhász Gyula legszebb költeményeiből igen sok órá vonatkozik.

Háromezer lelt adományozott szülőfaluja templomának javítására egy külországba elszármazott birtokos. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ferenc Gyula Ladó magyaróvári birtokos, aki évtizedekkel ezelőtt a ciucmegyei Pauleni községből származott el Magyarországra, példamutató ragaszkodásról tett tanúságot szülőfaluja templomával szemben, amikor Bokor Ferenc plébános kezeihez háromezer lelt juttatott el templomjavítási célokra. Bokor plébános közönettel fogadta az összeget és rendeltetésszerűen már fel is használta a templomjavítás céljaira.

Amerikából most érkezett ez a kép:

Howard Hughes (x) óriási ünneplések között vonul be világgörülvi légi utja után Newyorkba

I. Ferenc, liechtensteini herceg meghalt 85 éves korában

A satumarei Polgári Társaskör ügye a katonai törvényszék előtt. (Cluj). Folyó év tavaszán a hatóság megjelent a satumarei Polgári Társaskör helyiségében s ott a kaszinó vezetőségének jelenlétében vizsgálatot tartott. A vizsgálat eredményeképp jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben megállapították, hogy Öfelsége, a királynak egy kis képe az egyik teremben ugyanazon a falon volt elhelyezve, mint Kölcsey Ferencnek, a kaszinó volt elnökének életnagyságu képe. Megállapították továbbá a jegyzőkönyvben, hogy Öfelsége képe alatt egy magyar feliratu zászló volt kifüggesztve, amit az egyik dalosversenyen nyert a satumarei dalárda s az ügyrendnek is egyik kivonata magyar nyelven volt a falra kiragasztva. A hatósági közegek lepecsételték a helyiséget, a napnak egy későbbi órájában pedig ismét felnyitották a szobát, ott fényképfelvételt készítettek s azt a jegyzőkönyvvel együtt felterjesztették a clujli VI. hadtest törvényszékéhez. A hadbíróaság július 28-án, csütörtökön foglalkozott a kérdéssel, amikor is a vádlottak padján dr Tóth János ügyvezető alelnök, dr Teveli József és dr Mák István ügyészek foglaltak helyet. A vád a hatósági jegyzőkönyvön és a felküldött fényképeken alapult. A vádirat, mint legulsosabb bizonyítékokat hozta fel, hogy a fénykép szerint egy köpöcsésze éppen Öfelségének az arcképe alá volt elhelyezve. A vádlottak és a védelem tanui egybehangzóan állították, hogy a köpöcsésze nem Öfelsége képe alatt állott, s erre a legjobb bizonyíték, hogy a kaszinó vezetősége jelenlétében készített hatósági jegyzőkönyvben erről szó sincsen, már pedig a jegyzőkönyvet a király arcképével szemben levő asztalon irták meg s a hatóság emberei azt azonnal észrevehették volna. A fényképek felvételekor azonban a társaskör megbízottai nem lehettek jelen s azóta sem juthattak be a kérdéses helyiségbe, mivel azt a hatóság azonnal lepecsételte. Ami pedig az alapszabályokat illeti, azok a többi helyiségekben románul voltak kifüggesztve s a kérdéses kis szobában azért tették ki magyar nyelven is, hogy a kaszinó románul nem tudó tagjai is megérthessék. Hosszas vita alakult ki a hadbíróaság előtt akörül, hogy kinek a köteleessége a termekben felvigyazni és ki képviseli a Társaskört. Negulescu főügyész nemcsak a vádlottak szigorú megbüntetését kérte, hanem a vádat több vezetőségi tagra is kiterjesztette s ezen túlmenően a kaszinó mint jogi személy feloszlását is javaslatba hozta. A védelmet ellátó Guțiu-Pavelescu ügyvédnö hivatkozott arra, hogy amint vidéken Öfelsége képét a családi arcképek közé szokták elhelyezni, ugy itt is a trónhoz való ragaszkodást és hűséget akarta a vezetőség kifejezni, amikor a királyi arcképet a társaskör alapítói és nagyjai között helyezte el. A köpöcsésze nem is állhatott a kép alatt, mert annak mindenütt a sarokban a helye s hogy miként került a fényképre oda, arról a vádlottak, akik a hatóság embereivel együtt legutóbb nem látták ott, nem tudnak számot adni s éppen ezért nem is vonhatók felelősségre. A zárzó jogán dr Teveli József a vádlottak ártatlanságát hangoztatta és büntény hiányában felmentő ítéletet kért. A bíróság hosszas tanácskozás után dr Tóth Józsefet egyhavi fogházra ítélte és azonnal letartóztatásba helyezte, dr Mák Istvánt kétezer lei pénzbüntetésre ítélte, dr Teveli Józsefet felmentette. A haditörvényszék egyidejűleg a kaszinó működését hathónapra felfüggesztette büntetésképpen.

Temetések. Idős Krajcsi György 81 éves korában Seleuson rövid szenvedés után meghalt. Temetése július 30-án délután 6 órakor lesz a Gh. Lazar-utca 1. sz. lakásától a seleusi temetőbe. — Özv. Jakabffy Árpádné szül. Kwila Mária 74 éves korában Oradeán meghalt. Temetése július 30-án délután 6 órakor lesz az olosighi temető Haller-kápolnájából. — Kádár Gheorghe 37 éves korában Oradeán a kózkórházban meghalt. Temetése ma volt a Rulikovszky-temetőben. („Caritas“).

A magyar „Béla” keresztnévet románul is „Béla”-nak kell írni

Mercurea-Ciuc. Saját tud. A magyar keresztnéveknek románul történő átfordítása körül sok tekintetben még ma is nagy bizonytalanság észlelhető. Maguk a hatóságok sem jártak el egyöntetűen ebben a tekintetben. Így történhetett meg, hogy egy-egy magyar nemzetiségű román állampolgárnak ahány okmánya volt, annyiféleképpen irták a keresztnévet. A „Béla” és „Géza” keresztnévekkel volt különösebben baj. Előbbi irták Abelino-nak, Adalbert-nek, sőt Albert-nek is. Gézát pedig következetesen Geizanak irták.

Egy ciucmegyei székelő fiatalember végre is a Román Tudományos Akadémiához fordult felvilágosításért a két név helyes használatának megállapítása céljából. Az Akadémia 469—1938. számú válaszában a következőket írja:

„Válaszolva kérdésére, van szerencsénk tudomására hozni, hogy a magyar „Béla” keresztnév román formája egyenlő „Béla”-val, a „Géza” pedig „Geza”-val.

Ilyenformán tehát minden érdekelt megtarthatja a maga eredeti keresztnévet hivatalos használatban is, ha arra nincs megfelelő román keresztnév meghatározás.

Milliók ékszerlopás a fővárosban

A nyomozás számai Oradea felé vezetnek

Oradea. Saját tud. A fővárosi rendőrségtől körözőlevél érkezett az itteni rendőrhatalomhoz, amelyben elrendelik a bihormegyei Sannicolaul de Munte községben született **Oroszi Kis Rozália** cselédleány azonnali őrizetbevételét. Amint a távirat szövegéből kitűnik, **Oroszi Kis Rozália** követte el állítólag **Pál András** szobainas társaságában azt a milliók ékszerlopást, amely napok óta izgalomban tartja a fővárosi köröket.

Oroszi Kis Rozália lopás és betörések miatt már több ízben volt büntetve **Pál András**sal együtt, a fogházban töltött idő azonban nem törte meg egyikőjükét sem s legutóbb olyan nagyszabású betörést hajtottak végre, amely a nagyobbarányu betörések között is párját ritkítja.

A betörő néhány héttel ezelőtt nyert alkalmat M. G. ismert fővárosi mérnöknel, akinek mindkettő csakhamar bizalmába férkőztek. A mérnök különösen a jómódú, három nyelven beszélő szobainast kedvelte, akire egy alkalommal — midőn autókirándulásra ment — egész lakását és a benne lévő összes értéket rabította. **A büntetett előéletű szakácsnő és szobainas ekkor feltörte a szekrényeket, Pál András megúrta a kasszát és abból több, mint egy millió lei értékű ékszert lopott el.**

Mikor a mérnök hazaérkezett, a lakást legnagyobb meglepetésére, nyitva és kifosztva találta. Természetesen hiányoztak az ékszerek, valamint a mérnök feleségének értékes szőrméi és tekintélyes összegű készpénze is. A mérnök azonnal feljelentést tett a két hűtlen alkalmazott ellen s százezer lelt ajánlott fel annak, aki a tetteseket elfogja, vagy a rendőrséget nyomra vezeti.

A fővárosi rendőrség a körözőlevéllel egyidejűen értesítést küldött az ország valamennyi nagyobb ékszerkereskedőjéhez, amelyben közli az ellopott ékszerek egyes darabjainak leírását és felszólítja őket, ha bárki is ezekből az ékszerekből próbálna értékesíteni, minden további nélkül adják át a rendőrségnek.

Valószínű, hogy a milliók ékszerlopás tetesei Bihormegye felé szöktek, miután **Oroszi Kis Rozália** innen származik. A nyomozás számai tehát Oradea felé vezetnek.

Mussolini 55 éves

Berlinből jelentik: Mussolini olasz miniszterelnök pénteken, július 29-én töltötte be 55-ik születési évét. Ebből az alkalomból Hitler megleghangú üdvözlő-táviratot küldött a Ducenak.

Szálasi Ferenc magyarországi nemzeti szocialista vezér bűnpöre a legfőbb bíróság előtt

Ötvenezer pengő óvadékot ajánlta föl a szabadlábba helyezését

Budapestről jelentik: Néhány nappal előbb közöltük, hogy Szálasi Ferenc, a háromévi fegyházra ítélt nemzeti szocialista vezér semmisségi panaszát a Kuria aug. 17-én tárgyalja, mivel július 31-én a Kuria szüneti tanácsa befejezi működését, a tárgyalás vezetését Török Géza elnök veszi át. Így ő lesz az elnöke annak a tanácsnak, amely Szálásnak azt a kérését tárgyalja, hogy 50 ezer pengő óvadék ellenében szabadlábba helyezték. Hasonlóképpen Török vezeti az augusztus 17-iki tárgyalást is.

A Keleti-tenger átúszása Dánia és Németország között

Berlinből jelentik: Az ismert dán uszó-bajnok, Jenny Kammergard elhatározta, hogy Dánia és Németország közt átúszja a keleti tengert. Az uszóbajnok szerdán este el is indult a tenger vizében. Jenny Kammergard utja első részét minden kimerülés nélkül hajtotta végre és csütörtök délután elérkezett utjának közepéig. Az uszóbajnokot pénteken hajnalban várják a német parton.

Angol alsóházi beszéd a középeurópai vámfalakról

Egy vámemelési törvényjavaslat tárgyalása során szóbajött a szudéta-német vidékek gazdasági érdeke

Londonból jelentik: Az alsóház éjszakai ülésén Cross kereskedelemügyi államtitkár a nemzettel való feldolgozásra alkalmas állati szőrök vámjának felemelésére törvényjavaslatot nyújtott be. A javaslat kapcsán Wedgwood-Benn munkáspárti képviselő beszédet mondott, melyben rámutatott arra, hogy ez az anyag Csehszlovákiának a szudéta-németek által lakott részéből jön be, így tehát a vámemelés a szudéta-németeket sújtja. A munkáspárti képviselő azt fejegette, hogy a békeszerződések hatása amúgy is súlyos helyzetbe hozta ez a vidéket, mert a középeurópai államok szintén áthatolhatatlan vámfalakkal veszik körül magukat, melyek megbénítják a gazdasági életet. A szudéta-német vidékeken ez az állapot nagy gazdasági nyomorúságot idéz elő. Ettől függetlenül nem szavaz ellene a javaslatnak, hanem felhívja lord Runciman figyelmét erre a kérdésre is, kérve, hogy csehszlovák tartózkodása során ilyen irányban is régebben megfigyelő tanulmányokat.

A munkáspárt ezek után megszavazta a törvényjavaslatot.

Báile Episcopostibe érvényes kedvezményes kád- és fürdőjegyek kiadói hivatalunkban kaphatók.

RADIO

VASÁRNAP, JULIUS 31.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése. 13.15 Időjelzés, viz-állásjelentés és sporthíreknek adása. 13.25 Déli hangverseny közvetítése. A hangverseny szünetében, körülbelül 14.15 Hírek adása. Majd 14.30 A hangversenynek folytatása. 15.30 Gazdasági szak-előadás földműveseknek. 19 Aktuális hírek. 19.17 Sportesemények. 20 Olasz énekek gramofonlemezekről. 21 Hírek. 21.10 A kis rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22 Debussy: Preludium gramofonlemezen. Majd 22.35 A kis rádiózenekar hangversenyének folytatása. 23 Sportesemények. 23.15 Szimfonikus zenekari hangverseny gramofonlemezekről. 24 Éjszakai hangverseny gramofonlemezekről. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Közvetítés a budavári Koronázó Pótemplomból. A szentbeszédet Strommer Viktorin tihanyi apát mondja. 12.15—13.15 Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet Rohály Ferenc makói lelkész mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 14 Petőfi-versek. 15 Liszt-művek hanglemezen. 16 Gazdáknak. 16.45 Cigányzene. 17.30 „A falu nagy színesze”. Előadás a rádió szalonzenekara. 18.30 A rádió-társaságjáték ismertetése. 19.20 „Amerikai tréfák”. Csevegés. 19.50 Jazz. 20.30 „A költő és a halál”. Színháték. 21.15 Részletek Planquette operettjéből. 22.30 Hírek. 22.55 Cigányzene. 24 Németnyelvű előadás. 24.10 Tánckoncert. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 1.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Aktuális hírek. 19.17 Hangverseny (lemez). 20.37 Felolvasás. 20.50 Balalajka hangverseny. 21.25 Kamarazene gramofonlemezekről. 22.10 Badescu Konstanza énekel. 22.30 Hírek, sport. 22.45 Hangverseny közvetítés egy étteremből. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Énekszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Szalonzene. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Károlyi hszárok Mária Terézia háborúiban”. Előadás. 18.30 A Rendőrzenekar műsora. 19.45 „Világkörüli utak”. Csevegés. 20.15 Szlovák hírek. 20.20 Cigányzene. 21.20 Versek. 21.55 Keringők zongorán. 22.40 Hírek. 23 Hanglemezek. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

KEDD, AUGUSZTUS 2.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Közlemények rádióamatőrök számára. 19.10 Nagy zeneszerzők: Cesar Frank, előadás lemezekkel. 20.20 Stroescu Konstantin énekel. 20.45 Szimfonikus zenekari hangverseny lemezekről. 21.30 Felolvasás. 21.45 Hangverseny folytatása. 22.30 Hírek, sport. 22.45 Hangverseny közvetítés egy étteremből. 23.45 Hírek angol nyelven. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Balalajka-zene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 „A repülés szerepe a világháborúban”. Előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Tánckoncert. 19 „Hálókocsin Pannóniában”. Csevegés. 19.30 A rádió szalonzenekara. 20.30 „Leveles ágacska”. Elbeszélés. 21 Magyar nóták. 22.10 Szabados Piroška és Nagy Adorján előadása. 22.50 Hírek. 23.15 Tánckoncert. 24 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZERDA, AUGUSZTUS 3.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Új könyvekről. 19.15 A Molzoi zenekar hangversenye. 20.20 Hanglemezek. 20.55 Felolvasás. 21.10 Volanescu Felicia énekel. 21.35 Teodorescu

Sándor hegedűhangversenye. 22.10 Román népdalok. 22.30 Hírek, sport. 22.45 Hangverseny közvetítés egy étteremből. 23.45 Hírek közvetítése külföldre francia és német nyelveken. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Zongoraszmok. 13.40 Hírek. 14 A rádió szalonzenekara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Az amerikai farmer”. Előadás. 18.30 Jazz. 19.30 „A diplomaták fejedelme”. Előadás. 20 „Hajtóvadász”. Operett. 22.15 Hírek. 22.35 Melleszenekar műsora. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Zongoraszmok. 23.45 Hanglemezek. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 „Rézbányászat Finnországban. 1.05 Hírek közvetítése külföldi magyaroknak.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 4.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Tánckoncert. 20.05 Scheel Mihály énekhangversenye. 20.30 Felolvasás. 20.45 Strauss Richard hangverseny lemezekről. 21.30 Felolvasás. 21.45 A hangverseny folytatása. 22.30 Hírek. 22.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A 2. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 „Nyári háztartási tanácsadó”. Előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Szent Domonkos”. Horváth Béla előadása. 18.30 A rádió szalonzenekara. 19.30 „Utazás a Kongón”. Felolvasás. 20 Cigányzene. 20.15 Hírek szlovák nyelven. 21.30 A salzburgi ünnepi játékok keretében a „Tannhäuser” közvetítése. 22.25 Hírek. 24 Hírek német és olasz nyelven.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 5.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Aktuális hírek. 19.17 Kamarazene lemezekről. 19.45 Zongorahangverseny. 20.15 Felolvasás. 20.30 Hangverseny közvetítés egy étteremből. 21.25 Puccini: Manon Lescaut, opera lemezekről. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Énekszámok. 13.30 Hírek. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Magyar nóták zongorán. 18.30 „Nyári zivatarok”. Előadás. 19 Az Országos Postászenekar műsora. 20.20 Sportközlemények. 20.30 Hegedűszámok. 21 „Monti ezredes”. Regényes hangjáték. 23 Hírek, időjárásjelentés. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.30 Tánckoncert. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 6.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Katonazene. 20 Felolvasás. 20.15 Enekkari hangverseny. 21 Mit üzen a rádió. 21.15 Tánckoncert. 22.30 Hírek. 22.45 Zenekari hangverseny egy étteremből. 23.45 Hírek közvetítése külföldre francia és angol nyelven. Utána közlemények. 24 Éjszakai hangverseny közvetítése gramofonlemezekről.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Harsányi Gizi meséi. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Cserkészélet a Balatonnál”. 18.45 Cigányzene. 19.10 „Mit üzen a rádió?”. 19.40 Tánckoncert. 20.20 A rádió külügyi negyedőrája. 20.35 Énekszámok. 21.10 Kóváry Gyula vidám rádió-estje. 22.30 Hírek. 22.35 A rádió szalonzenekara. 24 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

A kiadáshivatal üzenetei

Heinrich F., Campulung la Tisa. A könyvet a megadott címre rendben elküldtük

LEGUJABB

Miron Cristea patriarcha miniszterelnök egyórás kihallgatáson fogadta Willer József volt magyarpárti képviselőt

A miniszterelnök a legnagyobb jóakarattal hallgatta végig az előterjesztéseket. — Megelőzőleg Willer József Calinescu belügyi és közoktatásügyi miniszterrel is tárgyalt

Bucuresti. Saját tud. Dr. Willer József pénteken délelőtt hosszas tárgyalást folytatott Calinescu belügyi és közoktatásügyi miniszterrel. A megbeszélésen a romániai magyar kisebbségek helyzete, főként közgazgatási és közoktatási kérdések kerültek szóba.

A tárgyalások során a belügyminiszter engedélyezte a vasárnapi sikhisoarai Petőfi-ünnepélyt.

A belügyminiszterrel folytatott megbeszélések után dr. Willer József Miron Cristea patriarcha-miniszterelnököt kereste fel, aki

egyórás kihallgatáson fogadta a magyar népkisebbség képviselőjében megjelenő Willer Józsefet.

Willer József dr. a romániai magyarság kívánságait, óhajait terjesztette elő, amiket a patriarcha-miniszterelnök a legnagyobb jóakarattal és megértéssel hallgatott végig. Willer Józsefnek így alkalma nyílt az egyes nagyjelentőségű kérdésekben részletesen is kifejtetni a magyar kisebbség álláspontját és a miniszterelnök kijelentette, hogy nyári üdüléséből való visszatérése után újból fogadni óhajtja Willer Józsefet.

A csehszlovákiai kormánykoalíció pártjai sorsdöntő tanácskozást tartanak

Megszövegezik a nemzetiségi kérdés rendezéséről szóló törvényjavaslatot

Prágából jelentik: Hétfőn délelőtt sorsdöntő tanácskozást tartanak a cseh kormánypártok. A tanácskozáson, amelyen a kormány tagjai és a kormánykoalíció képviselői vesznek részt, meg tárgyalják és megállapítják a nemzetiségi javaslatok szövegét. A kormány még Runciman megérkezése előtt tisztáznai akarja a kormánykoalícióhoz tartozó pártok álláspontját és egységes, kész javaslatokkal akar lépni az angol szakértő elé.

RUNCIMAN LORD MEGKEZDETTE A TANULMÁNYOZÁST

Londonból jelentik: Lord Runciman valószínűleg kedden utazik el Csehszlovákiába. Már megkezdte a szudéta-német kérdésre vonatkozó adatok és okmányok tanulmányozását. Angol körökben úgy hiszik hogy Runciman lord működése döntő hatása lesz a szudéta kérdésben.

Newton prágai angol követ pénteken reggel Hodzsa miniszterelnököt kereste fel és vele hosszasan tárgyalt. Newton pénteken délután Londonba utazott, hogy a kormányt a helyzet újabb alakulásáról tájékoztassa.

A Reuter távirati iroda foglalkozik a cseh kormány esztörtékön kiadott hivatalos jelentésével és megállapítja, hogy arra azért volt szükség, mert a nemzetiségi szabályzat közzétett szövege nemcsak a szudéta-német körökben, hanem a külföldön is feltűnően kedvezőtlen fogadtatásra talált.

A KORMÁNYKOALÍCIÓ ÉS A SZUDÉTA-NÉMETEK KÖZÖTTI NÉZETKÜLÖNBSEGEK. A KORMÁNY TERVE HÁROM TARTOMÁNYGYÜLÉS MEGSZERVEZÉSÉRŐL.

Prágából jelentik: A szudéta-németek és a kormányt alkotó pártok között a legélesebb fel-fogásbeli különbségek a nemzetiségeknek adandó önkormányzat tekintetében állnak fenn. Lord Runcimannak ebben a kérdésben lesznek a legnagyobb nehézségei. A németek kifogása, hogy a kormányjavaslatok az önkormányzati elv tekintetében igen bonyolult szerkezetűek s a nemzetiségek kívánságait csak egyes részletkérdésekben vették figyelembe, míg a lényegét érintően azokat teljesen figyelmen kívül hagyták.

A „Narodny Noviny“ ismerteti az önkormányzatról szóló tervezet egyes pontjait. Eszerint három tartomány lenne: a csehországi rész Prága székhellyel és tartománygyűlésében 120 képviselővel a morvaországi rész Brünn székhellyel és 60 képviselővel, a felvidéki tartomány Pozsony székhellyel és 60 képviselővel. A képviselők négyötödét választanák, egyötödét pedig a kormány nevezné ki. A képviselői megbízatás 6 évre szól.

A lap szerint a tartománygyűlések nem lesznek törvényhozók, de előírásokat bocsájthatnak ki, amelyek a kormány jóváhagyásával életbe is lépnek. A nemzetiségek tartománygyűlési képviselői, akik olyan vidéket képviselnek, ahol a lakosság 50 százaléka kisebbségi, külön kuriákat alkotnak. Ezek a kuriák 12 tagból állnak és nemzetiségi ügyekben utasításokat adhatnak a tartománygyűlésnek. A tartománygyűlés elnököt saját maga választ, az alelnököket viszont a kuriák elnökei választják meg. Ezeket kívül még igazgatótanács, választmány és egyéb apró szervek alakulnak a tartománygyűlés keretében.

Makacs küzdelem az Ebro-folyónál

A köztársasági csapatok megünlő kísérletei az előtörésre

Burgosból jelentik: A nemzeti rádió jelenti, hogy szerda éjjel a köztársaságiak újabb áttörést kíséreltek meg az Ebró folyónál. A nemzetiek azonban a köztársaságiak próbálkozását meghehúsították és előtört csapatokat visszavetették.

Ezzel szemben a köztársaságiak azt jelentették, hogy szakadatlanul tovább folytatják támadásaikat az Ebró folyó ellen. E harcok során a köztársaságiaknak sikerült 6 kilométerrel előbbre vonulniok.

Kréta szigetén ismét kitört a lázadás

Krétából jelentik: Venizelosz fia, Mitsotakis, újabb lázadást szított. Ötszáz emberével megszállta a közhivatalokat és a rádióállomást. Letartóztatta a kormányzót és a hatóságok fejeit. Krétában nagy az izgalom az újabb lázadás miatt. A kormány két ezrednyi katonaságot küldött ki a lázadás leverésére.

Lángokban áll egy városrész Fálticeniben

Bucuresti. Saját tud. Fálticeni városában borzalmaserejű tűz ütött ki. A tűzvész már eddig is utcatorokat hamvasztott el és egy egész városrész lángokban áll. A tűzoltóság a legnagyobb erőfeszítésekkel igyekszik lokalizálni a tüzet, amely már eddig is több, mint 10 millió lejnyi kárt okozott. Gyújtogatás gyanújával két embert letartóztattak.

Apcéhiédetéseik

Egy szó ára 3 let, vastagabb betűvel 6 let. „Cím a kiadóban“ további 10 let. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 let. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Zongora, rövid fekete, kereszt-hurok, eladó. Megtekinthető: Oradea, Str. Academiei 4., délelőtt 9-11 és délután 4-5 óra között.

Stingl pianino teljes jó állapotban eladó. Patzkó dr. Oradea, Ciorogariu-utca 23-a. szám.

Vennék jó karban levő használt gyermekkosci. Oradea, Str. Neptun 12. (Retul Comandantului.)

Herbst óra-ékszerész áruház, Oradea, Bd. Regele Ferdinand 3. Legelőbb beszerzési forrás kar- és zsebórák 150-200-300, Doxa, Omega órák 700-900-1200. — arany karikagyűrűk párja 600-800. Veszek ócska ékszereket, zsebórákat, brilliántot, javítok olcsón órákat, ékszereket.

Eladó modern új magánház, 2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, kamra. Oradea, Str. Clemenceau No. 18.

Lakás

Különbejárato üres szoba szeptember 1-től esetleg azonnalra kiadó. Oradea, Strada 2. sz. Erdelklódni Str. Stramba 1-a.

Kiadó külön bejárato utcai putorozott szoba azonnal. Oradea, Strada M. Averescu 37. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körítorgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 4

Kiadó

1 szoba, konyha augusztus 1-re. Oradea, Str. Alexandri No. 15.

Két szobás

(kertes) magánházat v. lakást keres Wetztenkircher M. tanár, Oradea, Parcul Alba-Iulia 14. szám.

Kiadó

egy szoba, konyha, éléskamara és ugyanott egy szoba butorozva, vagy anélkül azonnalra Oradea, Str. Eroul Necunoscut 23. szám.

Kiadó

augusztus 1-re 4 szobás összkomfortos lakás. — Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 25. szám.

Alkalmazás

Kifutófiút

felvez András, Oradea Str. Pasteur 53.

Megbízható

mindenes azonnalra felvétetik, Oradea, Baritiu-utca 4. (Főposta melletti utca.)

Bejáróné,

ki főzni és szépen vasalni tud, magas fizetéssel felvétetik. Oradea, Str. Tache Jonescu 24. szám.

Oktatás

Láposy Erzsébet zeneitanárnő

tanít hegedűt, zongorát és zeneelméletet. Oradea, Str. Simeon Stefan 20. szám.

VIII-os Gojduş,

román szekciós, felvételeire vagy pótvizsgálatra előkészít. Cím a kiadóban.